

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ВИМІРЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ РОЗУМІННЯ
ПИСЬМОВОГО ТЕКСТУ

САБОВА МЕЛАНІЯ БЕЙЛІВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: Початкова освіта

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

Чопак Єва Василівна

старший викладач

Завідувач кафедри _____ :

Біда Олена Анатоліївна

доктор педагогічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління
закладом освіти

Кваліфікаційна робота
**ВИМІРЮВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ РОЗУМІННЯ
ПИСЬМОВОГО ТЕКСТУ**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

Сабова Меланія Бейлівна

Освітня програма: Початкова освіта

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Науковий керівник: **Чопак Єва Василівна**

старший викладач

Рецензент: **Гуттерер Єва Войтехівна**

старший викладач

Берегове
2024

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék

**A SZÖVEGÉRTÉSI KOMPETENCIA MÉRÉSE ALSÓ TAGOZATOS
TANULÓK KÖRÉBEN**

Szakdolgozat

Készítette: Szabó Melánia

IV. évfolyamos

Tanító szakos hallgató

Témavezető: Csopák Éva

adjunktus

Recenzens: Hutterer Éva

adjunktus

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. КОМПЕТЕНТНІСТЬ РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ	8
1.1.Значення компетентності в освіті	8
1.2.Важливість набуття компетентності розуміння тексту	10
1.3.Етапи розвитку читацької компетентності.....	12
1.4. Педагогічна інтерпретація здатності до читання	13
1.4.1. Знання вчителя	14
2. ВИМІРЮВАННЯ ТА РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ У МОЛОДШИХ КЛАСАХ	16
2.1.Вимірювання та оцінювання розуміння прочитаного	16
2.1.1. Методи оцінювання	17
2.2.Фактори що впливають на інтерес до читання	17
2.3.Розвиток навичок розуміння прочитаного	18
2.3.1. Розвиток змістовного та виразного читання.....	19
2.3.2. Читання вголос	19
2.3.3. Читання мовчки	21
2.4.Розвиток навичок читання в ігровій формі	22
3. ПЕРЕВІРКА НАВИЧОК РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ	23
3.1. Аналіз ключів оцінювання для четвертого класу на конкурсі імені Гізелли Драваї	23
3.2.Представлення результатів учнів 4 класу Берегівського ліцею імені Лайоша Кошута та Мужіївського ліцею імені Яноша Гуняді за допомогою діаграм.....	26
3.3.Аналіз ключів оцінювання для третього класу на конкурсі імені Гізелли Драваї.....	33
3.4.Підсумок результатів третього класу в таблиці	37
3.5.Підсумок результатів третього класу за допомогою діаграм	38
3.6.Підсумок результатів четвертого класу в таблиці	46
3.7.Підсумок результатів четвертого класу за допомогою діаграм	47
ВИСНОВОК	52
РЕЗЮМЕ	54
СПИСОК ВИКОРЕСТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	55
ДОДАТКИ	

TARTALOM

BEVEZETÉS	6
1. A SZÖVEGÉRTÉSI KOMPETENCIA ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA.....	8
1.1.A kompetencia jelentése az oktatásban	8
1.2.A szövegértési kompetencia elsajátításának fontossága.....	10
1.3.Az olvasási kompetencia kialakulásának szakaszai	12
1.4.Az olvasási képesség pedagógiai értelmezése	13
1.4.1. A pedagógus tudása	14
2. A SZÖVEGÉRTÉSI KÉPESSÉGEK MÉRÉSE ÉS FEJLESZTÉSE ALSÓ OSZTÁLYOKBAN	16
2.1.A szövegértés mérése és értékelése.....	16
2.1.1. Értékelési módszerek.....	17
2.2.Az olvasási érdeklődést befolyásoló tényezők.....	17
2.3.A szövegértési képesség fejlesztése	18
2.3.1. Az értelmes és a kifejező olvasás kialakítása	19
2.3.2. A hangos olvasás gyakorlása	19
2.3.3. A néma olvasás gyakorlása	21
2.4.Az olvasási készség fejlesztése játékosan.....	22
3. SZÖVEGÉRTÉSI KÉPESSÉGEK VIZSGÁLATA.....	23
3.1. Drávai Gizella nyelvhasználati verseny negyedik osztályos javítókulcs elemzés	23
3.2. A Beregszászi Kossuth Lajos Líceum és a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum 4. osztályos tanulóinak eredményei bemutatása diagramok segítségével.....	26
3.3. Drávai Gizella nyelvhasználati verseny harmadik osztályos javítókulcs elemzés	33
3.4. Harmadik osztály eredményeinek összesítése táblázatban.....	37
3.5. Harmadik osztály eredményeinek összesítése diagramok segítségével.....	38
3.6. Negyedik osztály eredményeinek összesítése táblázatban	46
3.7. Negyedik osztály eredményeinek összesítése diagramok segítségével.....	47
ÖSSZEFOGLALÁS	52
REZÜMÉ	54
HIVATKOZOTT IRODALOM.....	55
MELLÉKLET	

BEVEZETÉS

Az alsó osztályokban a szövegértés fejlesztése gyakran felmerülő probléma, amelyre munkám során különböző alternatívákat keresek. A szövegértési képesség fejlesztése az alsó tagozatos diákok körében kiemelt fontosságú a tanulmányi teljesítmény és az értelmi fejlődés szempontjából. A szövegértési képesség nem csupán az olvasási folyamat egyik része, hanem egy komplex kognitív képesség, amely befolyásolja a tanulók szövegértelmezését és az általuk megszerzett tudás mélységét. Az anyanyelvi kompetencia és annak részterületeinek fejlesztésére irányuló kutatások segítséget nyújtanak a lehetséges fejlesztési irányok megismerésében. A szövegértés mérésére irányuló technikák és eljárások használata feladatlapokon keresztül lehetőséget ad arra, hogy áttekintést kapjunk a tanulók készségeiről és az esetleges fejlesztendő területekről.

Szakedolgozatom célja egyrészt kutatást végezni, hogy milyen szövegértési kompetenciákkal rendelkeznek az alsó tagozatos diákok Kárpátalján, másrészt pedig feltárni, milyen módszerekkel és eszközökkel lehet hatékonyan fejleszteni ezeket a képességeket.

A dolgozatom három fő részre tagolódik:

Az első részben a szövegértés fogalmát és annak jelentőségét vázolom az oktatásban. Kitérek a szövegértő olvasás különböző aspektusaira, mint például a szókincsfejlesztés, és a szövegösszefüggések felismerésére. Elemzem a szövegértés különböző szintjeit, bemutatom, hogyan lehet fokozatosan fejleszteni ezt a képességet az alsó tagozatos diákoknál. Emellett áttekintem a szövegértés fejlesztésének módszereit és stratégiáit, beleértve a differenciált oktatási módszereket és az interaktív tanulási technikákat.

A második fejezetben ismertetem a különböző mérési módszereket, feladattípusokat és értékelési szempontokat, amelyek segítségével objektíven és hatékonyan lehet felmérni a diákok szövegértési készségeit. Kitérek az egyéni és csoportos értékelési módszerekre, valamint az értékelés lehetőségeire is, amelyek segíthetnek az esetleges fejlesztendő területek azonosítására.

A harmadik fejezetben bemutatom a Beregszászi Kossuth Lajos Líceum és a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum 4. osztályos tanulói körében végzett felmérés eredményeit. Ismerettartalmú és tájékoztató szövegértési feladatokkal vizsgálom a tanulók szövegértési szintjét, illetve azt, hogy melyik szövegtípus megértésében érnek el jobb eredményt.

Az alacsony tanulói létszám jelentős kihívást jelentett a kutatás szempontjából, és nehezítette annak lebonyolítását. Ennek következtében nem volt lehetőségünk teljes mértékben végrehajtani a tervezett méréseket. Az eredmények hiányában nem volt elegendő adat a következtetések levonásához, így további vizsgálatokhoz a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny anyagát vettük alapul. Ennek az volt a célja, hogy részletesebb képet

kapjunk a tanulók szövegértési képességeiről és teljesítményéről. A verseny feladatai és eredményei segítséget nyújthatnak a szövegértés fejlesztésének módszereinek és hatékonyságának további vizsgálatában. A verseny anyaga így lehetőséget biztosít arra, hogy mélyebb betekintést nyerjünk a tanulók szövegértési képességeinek különböző aspektusaiba, és hogy azokat a jövőben hatékonyabban fejleszthessük.

Munkám során Anna Adamikné Jászó *Az olvasás tanítása és lélektana* című nyelvészeti segédkönyvét, Valéria Csépe *Az olvasó agy könyvét*, valamint Gósy Mária, Nagyné Császi Ildikó és Dankó Ervinné műveit használtam alapul. Ezeket a forrásokat kiegészítettem F. Hegyi Marianna, Medvegy Tilda és Varga L. Erika szerkesztésében összeállított *A szövegértő olvasás mérése* című kiadvánnyal, amely szövegértési feladatlapokat tartalmaz 2-6. osztályos tanulók számára.

I. A SZÖVEGÉRTÉSI KOMPETENCIA ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA

A szövegértési képességet az anyanyelvi kompetencia egyik alapvető elemeként tartják számon. Az olvasás nem csupán azt jelenti, hogy képesek vagyunk értelmezni a leírtakat, hanem magában foglalja az írott szövegek megértésének képességét is. Az oktatás és tanulás szempontjából elengedhetetlen a szövegértő olvasás, mivel az olvasás nem csupán azt jelenti, hogy lefordítjuk az írott szavakat beszélt szavakká, hanem azt is, hogy értelmezzük a tartalmukat. Ebben a folyamatban nagy szerepe van az olvasó korábbi tudásának és háttérismereteinek (Gósy, 2005).

1.1. A kompetencia fogalmának jelentése az oktatásban

A XXI. század oktatásában a kompetencia fogalma kiemelkedő fontossággal bír. Az utóbbi évtizedekben ez a kifejezés egyre inkább teret nyert és szinte divattá vált a pedagógiában. A kompetencia fogalma készségek és képességek összességét jelenti, amelyek lehetővé teszik valakinek a problémamegoldást egy adott területen. Számos meghatározás létezik ennek a fogalomnak, de az általános értelmezés szerint magában foglalja az illető tudását, tapasztalatait, valamint személyes adottságait is. Ez azt jelenti, hogy valaki hajlandó és képes alkalmazni és megvalósítani problémamegoldó képességét. A kompetencia lehet bármilyen tudásforma, amely lehetővé teszi a tevékenységet, és amely rámutat arra, hogy ez a folyamat mindig cselekvéssel és létezéssel kapcsolatos.

A mai értelemben vett kompetencia fogalma eredetileg a nyelvészetből származik, és Noam Chomsky vezette be, amikor még fiatal nyelvész volt. Ez az emberi veleszületett képesség, amely lehetővé teszi, hogy az emberek struktúrát vonjanak le a hallott és megértett mondatokból (Pála, 2009).

Nyelvtanilag a kompetencia latin eredetű kifejezés. Jelentése: illetékeség. Az értelmességgel, a társas magatartás eredményességével, a helyzetmegoldó (problémamegoldó) képesség fejlődésével kialakuló hatóerő, hatékonyságélmény, amely a viselkedés és a gondolkodás sajátosságaiban tükröződik.

A kulcskompetencia fogalma az ismeretek, készségek és attitűdök transzferálható, többfunkciós egysége, amely minden egyes személynek rendelkeznie kell ahhoz, hogy személyiségét kiteljesítse és fejlessze, be tudjon illeszkedni a társadalomba, valamint foglalkoztatható legyen. A kulcskompetenciákat a kötelező oktatás vagy képzés időszakában kell elsajátítani. A későbbiekben az egész életen át tartó tanulás során ezek a kompetenciák alkotják a tanulás alapját.

Kulcskompetenciák az alábbiak:

1. **Anyanyelvi kommunikáció:** Ez a képesség magában foglalja a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezését és értelmezését a különböző társadalmi és kulturális kontextusokban.
2. **Idegen nyelvi kommunikáció:** Ez a képesség a gondolatok, érzelmek és tények szóban és írásban történő megértését, kifejezését és értelmezését jelenti más nyelveken, az egyén igényeinek és szükségleteinek megfelelően.
3. **Matematikai kompetencia:** Ez a képesség magában foglalja az alapvető matematikai műveletek és koncepciók alkalmazását mind fejben, mind írásban, különböző mindennapi problémák megoldása során.
4. **Természettudományi és technológiai kompetenciák:** Ezek a képességek az emberi tudás és módszerek alkalmazását jelentik a természeti világ megértésére és a technológiai fejlesztések előmozdítására.
5. **Digitális képességek:** Ezek a képességek magában foglalják az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban.
6. **A „tanulás tanulása”:** Ez a képesség az egyéni tanulás önálló és csoportos szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában.
7. **Személyközi kompetenciák:** Ezek a képességek szükségesek a hatékony és konstruktív társadalmi érintkezéshez és a konfliktusok megoldásához mind a köz-, mind a magánszférában.
8. **Vállalkozói kompetencia:** Ez a képesség az egyén vállalkozói szemléletét, kreativitását és képességét jelenti a célkitűzések megvalósítására és a sikerorientált gondolkodásra.

1. ábra. Kulcskompetenciák
(Balázsne Fige, 2003; saját szerkesztés).

9. **Kulturális kompetencia:** Ez a képesség különféle módon történő kreatív kifejezésre vonatkozik az emberi élmények és érzések területén, például a zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet terén.

1.2.A szövegértési kompetencia elsajátításának fontossága

„Az olvasás (reading literacy) a tanuló azon képessége, melynek révén megérti és felhasználja a társadalom által és/vagy a számára fontosnak ítélt írott információhordozókat. Az ifjú olvasók különféle szövegeket értelmeznek. Az iskolai és hétköznapi olvasó közösségekbe való beilleszkedés és az élményszerzés érdekében tanulnak olvasni.” (Kennedy–Martin–Mullis–Sainsbury, 2006).

Az olvasás az egyik legfontosabb tudásfajta, amelyet a gyerekek nem spontán módon, hanem formális, iskolai tanulás által sajátítanak el. Az olvasás és az írásbeliség képességei többet jelentenek, mint csupán információk feldolgozását és továbbadását. Ezek az alapvető készségek számos szinten és módon befolyásolják az egyén fejlődését és személyiségét. Az olvasás és írásbeliség által közvetített szövegek nem csupán adott információkat tartalmaznak, hanem különféle érzelmi, kulturális és esztétikai tartalmakat is hordoznak. Az olvasás során átélt élmények, az írott szövegek által közvetített gondolatok és érzések mind hozzájárulnak az egyén személyiségfejlődéséhez és világlátásához. Emellett az írásbeliség, mint kommunikációs eszköz, lehetőséget ad az egyénnek az önreflexióra, a gondolatok rendezésére és az érzelmek kifejezésére, ami szintén fontos szerepet játszik a személyiségformálásban. Ezért az olvasás és az írásbeliség nem csupán eszköz a tanulásban és az információk feldolgozásában, hanem olyan tevékenység, amely által az egyén mélyebb önismeretre és érzelmi gazdagságra tehet szert. (Cs. Czachesz, 2005).

A szövegértés fogalmát már számos elméleti és gyakorlati tanulmány tárgyalta (pl. A. Jászó, 2003; Gósy, 2008; Laczkó, 2007, 2008; Tóth, 2006). Ezek alapján a szövegértést általában úgy definiálhatjuk, mint a szövegbe kódolt üzenetek rekonstrukcióját. A megértés folyamata mind a hallott, mind a olvasott szöveg esetén elengedhetetlen, és tanulással sajátítható el. A szövegértés fejlesztése ma már mindenféle szövegtípusra kiterjed, magában foglalva a kritikai és a kreatív olvasás képességeinek növelését, valamint a valós és virtuális médiumokon keresztül érkező jelek befogadását, értelmezését és reagálását is (N. Császi, 2009).

A szövegértés módszereinek elsajátítását a szövegelemzés óriási mértékben segíti. A szöveg megértésének két összetevője van: nyelvi, ezen kívül nem nyelvi. A nyelvi tényezőkkel a szövegtan, amíg a nem nyelvi faktorokkal a pragmatika foglalkozik. A szövegértésnél tudatosítani szükséges, hogy minden szövegnek van mikro és makro struktúrája. A mikroszerkezethez a mondatok kapcsolása tartozik. A

makroszerkezeti egység pedig a bevezetés, tárgyalás, ezen kívül befejezés. A mondatok értelmezésének terén több megértési probléma is felmerülhet. Ilyen példának okáért, hogy nagyon gyakran hiányzik a mondatok között a kötőszó. Tanárként, szükséges megtanítanunk a gyerekeknek, hogy észrevegyék több mondat összetartozását, át fogják a nagyobb gondolati egységeket. Meglássák a szöveg mondatai között a logikai kapcsolatokat, összefüggéseket. Tisztán érzékeljék az ok-okozati tényezőket. Ezt leggyakrabban kérdések segítségével ellenőrizhetjük.

A mondatokon túl, a bekezdéseknek is jelentős szerepük van a szövegértésben. Fontos, hogy a tanulók felismerjék és megértsék, hogy a bekezdésekben az egyes mondatok egy fő gondolat vagy téma köré csoportosulnak. Ez segíti őket abban, hogy átlássák a szöveg felépítését és szervezettségét (Domonkos-Horváthné, 2009).

Egy másik tanulmány, amely hasonló megközelítést alkalmaz, Adamikné Jászó Anna szintfelosztást javasol a szövegfeldolgozás terén. Ezek a szintek a következők:

- A szavak jelentésének megértése
- A mondatok megértése
- Utasítások értelmezése
- Szövegrészek vizsgálata
- Szövegek egészének vizsgálata
- Tájékozódás a szövegben (Domonkos-Horváthné, 2009).

Az első lépés a szavak jelentésének megértése, ami az alapvető szókincs és szóhasználat értelmezését jelenti. Ez az alapja annak, hogy az egyén képes legyen megérteni a mondatokat és a szövegeket. A mondatok megértése már összetettebb folyamat, mely magában foglalja a mondatstruktúrák felismerését és a mondatok közötti logikai kapcsolatok értelmezését.

Az utasítások értelmezése azt jelenti, hogy az egyén képes legyen megérteni és követni az adott utasításokat vagy instrukciókat, legyen szó egy feladatról, vagy egy komplexebb szövegről. A szövegrészek és a szövegek egészének vizsgálata során az egyén képes legyen azonosítani a fő gondolatokat, azok kapcsolatát és az egész szöveg összefüggéseit.

Végül, a tájékozódás a szövegben azt jelenti, hogy az egyén képes legyen navigálni a szövegben, azaz az információkat hatékonyan keresheti, és azokat össze tudja kapcsolni a már meglévő ismereteivel.

A szövegértés, ezeknek a szinteknek az átfogó alkalmazásával, támogatásával valósulhat meg. Fontos, hogy a tanulókat a saját érettségi szintjüknek megfelelően tanítsuk, figyelembe véve a befogadó képességüket. Hangsúlyt kell fektetni az alapvető műveletekre, mint például az

információk kiválasztása, a szöveg széleskörű megértése és az értékelés. Ezek összehangolt alkalmazásával válik teljessé a szövegértés képessége.

1.3. Az olvasási kompetencia kialakulásának szakaszai

Az olvasási készségek kialakulása modern korunk gyermekének életében sok kihívással találkozhat, különösen a rohamosan fejlődő közösségi média és a számítógépes technológia térnyerése miatt. Gyakran előfordul, hogy a számítógépes játékok, az internet és a televízió elterelik a figyelmet a hagyományos könyvolvasásról. Ennek ellenére az olvasási készségek továbbra is kiemelkedő fontosságúak, hiszen az internet tele van írott és szöveges tartalmakkal. Az olvasás képességei nélkül a diákok nehezen boldogulhatnak az oktatási intézményekben és a társadalomban is.

A modern technológia és az internet azonban új lehetőségeket is teremt az olvasás fejlesztésére. Például az online tartalmak sokfélesége lehetőséget ad a diákoknak arra, hogy széles körben találkozzanak különböző stílusokkal és témákkal. Emellett az interaktív digitális platformok segíthetik az olvasási készségek fejlesztését játékos formában, ami vonzó lehet a fiatalabb generációk számára.

Az olvasási kompetencia fejlesztésekor fontos figyelembe venni a gyerekek érdeklődési körét és szükségleteit, valamint az online és offline olvasási élmények közötti egyensúlyt. A tanároknak és szülőknek egyaránt feladata, hogy segítsék a gyerekeket az olvasás iránti motiváció fenntartásában és fejlesztésében, miközben értékelik és kihasználják az internet által nyújtott lehetőségeket az olvasási készségek erősítésére.

Az olvasási kompetencia nem pusztán a tényleges olvasás készsége, hanem azok a készségek és kompetenciák, ismeretek, valamint értékek, amelyeknek köszönhetően az ember tud információt keresni a kognitív feladatok megoldásához.

A diákok olvasási kompetenciája a következőkben nyilvánul meg:

- az olvasási készség formálása
- különböző témájú és műfajú szövegek megértése
- irodalomtudatosság életkor szerint
- képesek személyes értékelést adni az olvasottakról

Az olvasási kompetencia kialakulásának a következő klasszikus szakaszait határozzuk meg:

Szakasz	Mi jellemző a gyerekre?
Előkészítő	<ul style="list-style-type: none">• megtanulja az ábécét• a gyerek az általa hallott szavakból, mondatokból próbálja

	<p>értelmezni a szöveget</p> <ul style="list-style-type: none"> • könyveket vizsgál, összefüggéseket talál a tartalom és az illusztrációk között • címeket, szerzőket és egyéb könyvadatokat talál • önállóan, könyvvel dolgozva alkot betűket szavakká
A kezdeti	<ul style="list-style-type: none"> • független olvasásban teszteli magát • tudatosan érzékeli és reprodukálja a kis szövegeket • megszilárdítja a technika és a kifejező olvasás készségeit
Az <i>olvasó kialakulásának</i> fő szakasza	<ul style="list-style-type: none"> • elolvassa a rendelkezésre álló könyveket vagy nyomtatott információkat, hogy kiegészítse tudását • felkutatja és felhasználja a különféle műfajú, elérhető szakirodalmat, hogy egy-egy témával kapcsolatos ismereteit feltöltse • szisztematikusan önállóan olvas az órán kívül
Végső	<ul style="list-style-type: none"> • kialakította az olvasói preferenciákat és érdeklődési köröket • pozitívan érzékeli a könyvet, meg akarja fontolni és elolvasni

1. táblázat. A kompetencia kialakulásának szakaszai

Ukrán nyelvről fordítva: Pedrada Dzherelo

1.4. Az olvasási képesség pedagógiai értelmezése

Az olvasási képesség pedagógiai megközelítése az utóbbi évek során sokat változott. Míg korábban az olvasást egyszerűen készségnek vagy annak tanításának tekintették, napjainkban egyre inkább egy komplex pszichikus és szociális képességként kezelik (Wagner, 2004).

Tóth Beatrix pedagógus, módszertani szempontból vizsgálva a szövegértést, hangsúlyozza annak feltételeit. Szerinte számos tényező játszik szerepet a szövegértés fejlesztésében:

1. A megfelelő olvasástechnika stabil elsajátítása.
2. A szókincs gazdagítása és sokoldalú alkalmazása.
3. A háttértudás és a világismeret fontossága az olvasási folyamat során.
4. A különböző célok mentén történő gyakorlás, amely különböző műfajú és célú szövegek olvasását jelenti.
5. A szöveg szerkezetének és felépítésének tudatos vizsgálata és megértése.
6. A hatékony olvasási stratégiák megtanulása és alkalmazása.
7. A változatos és érdekes szövegfeldolgozási módszerek és technikák alkalmazása.

8. Az együttműködésen alapuló munkaformák, például kooperatív tanulás, segítése.
9. Az ismeretek és képességek megfelelő arányban való tanítása és gyakoroltatása a tananyaghoz illesztve.
10. Az egyéni fejlettséghez és igényekhez igazodó differenciálás biztosítása (Tóth, 2006).

Ezek az elemek együttesen hozzájárulnak a diákok szövegértési készségeinek fejlesztéséhez és az olvasási képességek sikeres kialakításához.

A tanárok szerint az alacsony olvasási teljesítmény negatív hatással lehet az olvasási képességekre és a szövegértésre, és az ilyen problémák legjobban akkor kezelhetők, ha korán felismerik és kezelik őket. Számos kutatás világosan kimutatta, hogy rendszerszinten, függetlenül az olvasási képességtől vagy a társadalmi-gazdasági helyzettől, a diszlexiás tanulókat nem megfelelően támogatják, és az oktatási rendszer alsó tagozataiban sem sikerül megoldani problémáikat.

Az olvasástanulási mérőföldkövek mérése az óvodában kezdődő logopédiai szűrésekkel kombinálva teljes képet adhat az adott tanulóról, és megmutathatja a gyermek egyéni fejlődési görbéjét is. Amellett, hogy bemeneti szűrőkre van szükség az alapkészségek mérésére az iskolába lépéskor, elengedhetetlen az olvasási nehézségek korai felismerése, és hatékony beavatkozások biztosítása az olvasási készségek és a szövegértés mérésére az első, a második és a negyedik tanév végén (Sipos, 2019).

A pedagógusok úgy vélekednek, hogy a minden gyermekre kiterjedő, gyógypedagógiai ismeretekkel rendelkező szakember által elvégzett egyéni szűrővizsgálatok biztosítanak, hogy tudatosabban tervezhessék az osztálytermi munkájukat, illetve az arrászoruló tanulókat egyénre szabott fejlesztésben részesíthessék. Ily módon lehetségessé válna a komplex vizsgálat eredményeinek megfelelő végzettségű és képzettségű szakember segítségével, illetve az adott diákkal foglalkozó pedagógus munkájának az összehangolása minden olyan esetben, ahol az olvasás terén elmaradás tapasztalható (Papp, 2007).

1.4.1. A pedagógus tudása

A pedagógus sok szempontból meghatározza a tanulók fejlődését és tanulási eredményeit. Személyisége, tudása és módszertani kultúrája mind alapvető fontosságúak ebben a folyamatban. Képességei, gyermekismerete és empátiás képességei nagyban befolyásolják, hogyan tudja segíteni a tanulókat a fejlődésben. A pedagógusnak átfogóan, értenie kell a tananyagot, és látnia kell annak céljait, hogy hatékonyan tudjon tanítani és irányítani. Fontos, hogy nyitott legyen az új módszerekre és ismeretekre, valamint elkötelezett legyen a saját fejlődése és képzése iránt.

Az önismeret és az önbizalom kulcsfontosságúak a pedagógus számára. Csak akkor tudja hatékonyan segíteni a tanulókat, ha magabiztos és tisztában van saját képességeivel. A jó

kommunikáció segíti a tanár-tanuló kapcsolatot, és hozzájárul a tanulási folyamat sikeréhez. A tanár aktívan kell, hogy részt vegyen a tanulási folyamatban, és érdeklődést kell mutatnia, hogy motiválja a diákokat.

Az értékek átadása és a képességek fejlesztése mellett a pedagógusnak tudnia kell, hogyan segítse elő a tanulás folyamatát. Ehhez meg kell ismernie minden tanuló kiinduló szintjét és fejlesztési lehetőségeit, és ennek megfelelően terveznie kell a tanítási tevékenységeket. Az is fontos, hogy felismerje, melyek azok az alapvető ismeretek, amelyek nélkülözhetetlenek a további fejlődéshez, és hogyan segítheti a tanulókat ezek megszerzésében. (Zakárné Horváth, 2003).

II. A SZÖVEGÉRTÉSI KÉPESSÉGEK MÉRÉSE ÉS FEJLESZTÉSE ALSÓ OSZTÁLYOKBAN

A szövegértési képesség mérése és értékelése az osztálytermi gyakorlatban egy összetett folyamat, amely több tényezőre épül. Ennek egyik alapja az, hogy a szövegértés egy folyamatosan fejlődő készség, amely már az intézményesített oktatás előtt is jelentős mértékben kialakul. Az iskolaérettség egyik feltétele például az, hogy a gyermek képes legyen megérteni mások beszédét. A szövegértés fejlődése azonban nem áll meg az iskolakezdéssel, hanem egész életünk során folytatódik, és minden egyén esetében eltérő módon valósul meg. Az olvasási és szövegértési képességek fejlődése több szakaszban zajlik, kezdve az alapvető beszédértési képességektől egészen a komplex szövegek értelmezéséig. Az iskolába lépéskor a gyermekek már rendelkeznek bizonyos szintű szövegértési képességekkel, amelyeket az otthoni környezet, a szociális interakciók és az előzetes ismeretek formáltak. Az intézményesített oktatás célja, hogy ezen alapokra építve tovább fejlessze a diákok szövegértési készségeit, lehetővé téve számukra, hogy egyre bonyolultabb szövegeket értsenek meg és elemezzenek (Czachesz, 1998; K. Dávid, 2018).

2.1. A szövegértés mérése és értékelése

A szövegértés mérésének és értékelésének módszerei számos tényezőt vesznek figyelembe, beleértve a szöveg komplexitását, a feladat típusát és a diákok előzetes tudását. Az értékelési folyamatnak rugalmasnak kell lennie, hogy figyelembe vehesse a különböző szintű szövegértési képességeket és fejlődési ütemeket. Az alábbiakban néhány kulcsfontosságú szempontot emelünk ki:

- **Szövegtípusok és komplexitás:** Az értékelés során különböző típusú és nehézségi szintű szövegeket használnak, hogy felmérjék a diákok képességeit a különböző kontextusokban és szövegformákban való eligazodásra.
- **Kognitív folyamatok:** A szövegértés nem csupán a szavak jelentésének felismerését jelenti, hanem magában foglalja a kognitív folyamatokat, mint például az információk értelmezését, a szövegben rejlő összefüggések felismerését és a kritikus gondolkodást.

Egyéni különbségek: Az értékelésnek figyelembe kell vennie az egyéni különbségeket a diákok között. Minden tanuló egyedi háttérrel és tapasztalatokkal rendelkezik, amelyek befolyásolják a szövegértési képességeiket (Józsa, 2006; A. Jászó, 2003).

2.1.1. Értékelési módszerek

A szövegértési képesség mérése során alkalmazott módszerek közé tartoznak a standardizált tesztek, a formatív értékelés és a diagnosztikai eszközök. Minden módszernek megvannak a maga előnyei és hátrányai, és a legjobb eredményeket általában ezek kombinálása révén lehet elérni. Néhány példa a gyakorlati értékelési módszerekre:

- **Standardizált tesztek:** Ezek előre meghatározott kérdésekre épülnek, amelyek célja a diákok szövegértési képességeinek objektív mérése.
- **Formative értékelés:** Ez a módszer folyamatos visszajelzést nyújt a diákoknak, lehetővé téve számukra, hogy felismerjék erősségeiket és fejlődési lehetőségeiket.
- **Diagnosztikai eszközök:** Ezek a módszerek azonosítják a diákok specifikus szövegértési nehézségeit, és célzott segítséget nyújtanak a fejlődésük támogatásához.

A szövegértési képesség mérése és értékelése az osztálytermi gyakorlatban egy folyamatos és dinamikus folyamat, amely alkalmazkodik a diákok egyéni szükségleteihez és fejlődési üteméhez. A megfelelő értékelési módszerek kiválasztása és alkalmazása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a tanulók optimális fejlődést érjenek el szövegértési képességeik terén.

2.2. Az olvasási érdeklődést befolyásoló tényezők

Számos tanulmány azonosított különböző tényezőket, amelyek hatással vannak a tanulók olvasási érdeklődésére:

- **Szülők olvasási szokásai és műveltsége:** Olyan családokban, ahol a szülők rendszeresen olvasnak, a gyermekek is nagyobb valószínűséggel mutatnak érdeklődést a könyvek iránt.
- **Pedagógus hatása és egyéni megközelítése:** A tanár pedagógiai módszerei és a diákok egyéni igényeinek figyelembevétele az órákon jelentős befolyással bír.
- **Oktatás nyelve:** Az oktatás nyelve, különösen, ha az a gyermek anyanyelve, kulcsszerepet játszik az olvasási készségek fejlesztésében.
- **Könyvtári ellátottság:** Az iskolai és otthoni könyvtárak kínálatának bősége szintén fontos tényező.
- **Könyvvásárlási lehetőségek:** Az elérhető könyvvásárlási lehetőségek bővítése ösztönözheti az olvasást.
- **Könyvek és digitális média egyensúlya:** A gyermekek életében a könyvek és az internet megfelelő arányban való jelenléte is meghatározó (A. Jászó, 2003).

Az olvasási készségek osztálytermi fejlesztése érdekében a tanár különböző belső ellenőrzési módszereket alkalmazhat. Ezek az ellenőrzések különféle kérdésekre fókuszálhatnak, például:

- **Szülők befolyása:** Hogyan befolyásolják a szülők a gyermekek olvasási szokásait?
- **Otthoni olvasással töltött idő:** Mennyit olvasnak a gyerekek otthon?
- **Olvasott könyvek témái:** Milyen típusú könyvek iránt érdeklődnek a tanulók?

Ezek a kérdések segíthetnek abban, hogy a pedagógus jobban megértse a diákok olvasási szokásait és érdeklődési köreit, és ennek megfelelően alakítsa az oktatási módszereket.

Az általános iskoláskorú gyermekek könyvválasztási preferenciáiról:

Életkor	Könyvválasztási preferenciák
6-7 év	Az önállóság iránti vágy miatt a gyerekek inkább olyan könyveket választanak, amelyeket egyedül is el tudnak olvasni. Ebben a korban a verseket és meséket kedvelik, valamint a vékonyabb könyveket részesítik előnyben.
8-9 év	Nő az érdeklődés a természetről szóló könyvek iránt. A gyerekek szívesen olvasnak az állatokról és növényekről, mert ezek a témák érettebbnek és szabadabbnak érzik magukat.
10 év fölött	Az érdeklődés az emberek és történelmi események iránt növekszik. Az ilyen korú gyerekek szeretik a híres személyiségekről, történelmi eseményekről, kalandokról és utazásokról szóló könyveket, és gyakran kezdik el érdeklődésüket a szépirodalom iránt.

2. táblázat. Életkori preferenciák könyv választásnál

Ukrán nyelvről fordítva: Pedrada Dzherelo

2.3.A szövegértési képesség fejlesztése

Az olvasáskészség fejlesztésének alapvető eszköze a rendszeres gyakorlás, folyamatosnak kell lennie, és ki kell terjednie a felsőbb osztályokra is. Elvárható, hogy a felső tagozatos diákok már ne küzdjenek olvasási nehézségekkel, a valóság viszont azt mutatja, hogy még mindig bizonytalanok olvasási készségeikben. Ezeket a hiányosságokat célzottan kezelni kell. Az olvasás gyakorlása hasonlítható egy zenész mindennapi gyakorlásához. Ez egy olyan

tevékenység, mint a zongorista skálázása, a legnagyobb művészek minden nap gyakorolnak, ahogy a gyerekeknek is szükséges (Czachesz, 1998; K. Dávid, 2018).

A gyakorlásnak azonban nem szabad monoton tevékenységnek lennie. Fontos, hogy a gyerekek olyan szövegeket olvassanak, amelyek érdeklik őket, és amelyeket meg is értenek. Bár a mechanikus gyakorlatok, mint például a felolvasólapok (drillek), hasznosak lehetnek, a legjobb eredményeket akkor érhetjük el, ha a gyakorlatok céljai világosak és érthetőek a diákok számára. A gyerekeknek tudniuk kell, milyen hibákat kell elkerülniük, és mire kell különösen figyelniük, mint például a helyes hangsúly, intonáció és kiejtés. A tudatos gyakorlás, amely a metakognícióhoz hasonlóan szándékos tanításon alapul, hatékonyan fejleszti az olvasási készségeket. Azonban a gyakorlásnak változatosnak, kreatívnak és játékosnak kell lennie, hogy elkerüljük a monotonitást és a figyelem elvesztését (A. Jászó, 2003; K. Dávid, 2018).

Az olvasástechnika fejlesztése során fontos szerepet kapnak az alábbi területek:

1. Az értelmes és a kifejező olvasás fejlesztése.
2. A hangos olvasás gyakorlása.
3. A néma olvasás gyakorlása.

Egyesek úgy vélik, hogy a néma olvasás értelmes, míg a hangos olvasás értelmetlen. Ennek következtében az oktatói olvasást és a hangos olvasási gyakorlatokat sokan kizárják az oktatásból. Azonban fontos tisztázni, hogy mind a hangos, mind a néma olvasás lehet értelmes vagy értelmetlen, tehát mindkét esetben előfordulhat, hogy a gyermek nem érti az olvasottakat. További probléma, hogy sokan a néma olvasás fejlesztését helyezik előtérbe kezdettől fogva. Úgy gondolom, hogy célszerűbb először felolvasni a gyerekeknek, hangosan olvastatni velük, majd fokozatosan, a negyedik osztály végére haladva fejleszteni a néma olvasást.

2.3.1. Az értelmes és a kifejező olvasás kialakítása

Hagyományosan az értelmes és kifejező olvasás a következőképpen alakult. Első osztályban a szavak állnak a középpontban, és elégedettek vagyunk azzal, ha a tanév végére minden gyerek tökéletesen elolvassa (dekódolja) a szavakat. A szóolvasás is színpadra kerül: az első félévben a gyerekek szótagolva olvasnak, év végére fokozatosan áttérnek a szóolvasásra. Második osztálytól kezdve nevelnünk kell a szólamokban történő olvasást, amit hangsúlyos olvasásnak nevezünk. Az olvasásnak meg kell közelítenie az élő beszéd szövegszerkezetét. A szólam a beszédnek a hangsúlytól a hangsúlyig terjedő beszédegysége, ezért a helyes hangsúlyt meg kell tanítani (Czachesz, 1998).

2.3.2. A hangos olvasás gyakorlása

A hangos olvasás gyakorlását össze kell kapcsolni a helyes ejtési gyakorlatokkal, a kiejtés fejlesztésével. A hangos olvasás könnyebb a kezdő számára, mint a néma. Hangos olvasáskor a megértés is jobb; a tanító munkáját pedig megkönnyíti, mert hangos olvasáskor azonnal észreveszi a hibákat. Az évszázadok során a pedagógusok különböző gyakorlatokat találtak ki az olvastatásra: egyéni, páros és kórusban történő hangos olvasás. Mindegyik gyakorlási módnak vannak előnyei és hátrányai, ezért ajánlatos váltogatni őket.

Az egyéni olvasás előnye, hogy a gyermek számára erősebb élményt jelent, a javító bírálat tartósabb hatású, a tanító könnyebben ellenőrizheti. Hátránya, hogy nem eléggé gazdaságos, mivel kevés gyerekre kerülhet sor. Tapintatot kíván a tanítótól, az esetleges gyengébb szereplés ne hasson negatívan a gyerekre (A. Jászó, 2003).

Az egyéni olvasásnak sok változata lehetséges. A legegyszerűbb gyakorlási mód, ha a tanító felszólítja a gyereket, aki addig olvas, míg a tanító kívánja. A hibás részt újra olvasással lehet javítani, szótagoltassuk a javítandó részt. Az első évben minden hibát azonnal javítani kell. Később már megtehetjük, hogy hagyunk végigolvasni egy nagyobb egységet, s a hibákra később térünk vissza.

Az egyéni olvasás kedvelt módja a *lác- vagy stafétaolvasás*. A tanító szólítja fel az első olvasót, majd az olvasást befejező tanuló szólítja fel a következőt. Mindenkinek figyelni kell, mert senki nem tudhatja, mikor kerül rá a sor. Egy-egy tanulóval két-három mondatot ajánlatos olvastatni. A hibát ilyenkor mindig javítani kell. A stafétaolvasást versenyolvasással lehet kombinálni. Aki hibázik, javítja a hibáját, tovább azonban nem olvashat, kiesik a versenyből. Egyszer mindenki olvas. A második menetben csak azok olvasnak, akik az elsőben nem hibáztak, a hibázók most is kiesnek; és így tovább, míg meg nem találjuk a verseny győztesét. Fordítva is alkalmazhatjuk: a második menetben a hibázók olvasnak, ekkor végül a leggyengébbek olvasnak. Lehet a gyakorlást úgy is változtatni, hogy a hibát a következő gyerek javítja, ezt a gyakorlási módot javító olvasásnak is nevezik. Ezekkel a módszerrel az olvasás pontosságát gyakoroltatjuk. A versenyolvasást úgy is szervezhetjük, hogy egy megadott szempontra ügyelünk, példának okáért a helyes hangsúlyozásra, hanglejtésre (A. Jászó, 2003; Andrásfaly, 1992).

Az egyéni gyakorlás számos játékos módon történhet, például:

- Az ismétlő olvasás: ez a gyakorlat lassítja a tempót és segíti a tanulót a szavakra való koncentrálásban. A lényege, hogy minden szót vagy akár mondatot kétszer egymás után olvasson el a tanuló.
- A késleltetett olvasás: itt a tanuló megáll minden szó előtt, először némán olvassa el, majd hangosan. A kiolvasást a tanító jelzése vagy koppintása irányíthatja.

- A visszhang-olvasás: bizonyos formái alkalmasak a szöveg mondatokra vagy szavakra történő tördelésére, bár kevésbé hatékony a hadarás ellen. Fontos azonban figyelembe venni, hogy a visszhang szerepében a tanuló már lehet, hogy nem is figyeli a szöveget, csak emlékezetből ismétli azt, amit előtte olvasott.
- Rövid szövegrészek magánhangzós olvasása, különösen a kritikusabb részeknél.
- Magnós javítóolvasás: a tanuló először egy rövid részt olvas fel magnóra, majd visszahallgatja és jelezve saját hibáit, újra elolvassa azt a részt.
- Halk (suttogó) olvasás: javíthatja a magánhangzók hosszúságát, ugyanakkor a zöngés mássalhangzók torzulásait kompenzálhatja.
- Csali-olvasás: a pedagógus egy részletet úgy olvas fel, hogy a szóvégeket megváltoztatja, vagy rosszul érzékelteti a magánhangzók hosszúságát.
- Toldalékok (ragok) funkciójának kiemelése: különféle transzponálás gyakorlatok, amelyek során az eredeti szöveget más időben, személyben, számban vagy módban olvassák el.
- Dramatizáló olvasás: ez a legtermészetesebb "szövegtördelő" gyakorlat, de csak meghatározott szövegeknél alkalmazható (Fábián, 2013).

Minden korosztály számára nagyon hasznos a *válogató olvasás*. Azért ajánlatos alkalmazni, mert ekkor a tanító kérdéseire kell a tanulóknak megkeresniük egy szótegy mondatot, egy szövegrészt, egy stilisztikai alakzatot stb., azt, amelyikkel felelni lehet a kérdésre. Ez az olvasásgyakorlás leghatékonyabb módja, mert gyorsaságot, memóriát és lényeglátást kíván. Szövegelemzéskor mindig alkalmazzuk, s akkor is, amikor nincsen idő az egész szöveg végig olvasására. Az óra elején a számonkérést segíti, az óra végén pedig az összefoglalást.

A kórusban történő vagy csoportos olvasás fő értéke, hogy több tanuló is tud egyszerre olvasni. Megvan az az előnye is, hogy visszatartja a sietőket, a lassúakat pedig gyorsabb haladásra ösztönzi. Ügyeljünk arra, hogy a gyerekek egyenletes tempóban és hangerővel olvassanak, és ne legyen köztük kiabálás vagy motyogás. Ez különösen előnyös az gyengébbeknek, mert a közös dinamika át tudja segíteni őket a nehézségeken. Fegyelmező erő és szórakozás is van benne. Hátránya, hogy a hibákat nem lehet észrevenni, nem lehet tudatosítani, javítani. Leginkább az első és a második osztály számára alkalmas. Egyes szövegek különösen alkalmasak kórusolvasásra, mint például a rímes versek, különösen Weöres Sándoré (Csépe, 2006).

2.3.3. A néma olvasás gyakorlása

A néma olvasás gyakorlata már első osztálytól elkezdődik. A követő olvasás is néma, és mindig jelen van, pl. ha valaki egyénileg hangosan olvas fel. A követő olvasás

először kissé hangos, később csak szájmozgással történik, végül elnémul. Szoktassuk rá gyereket arra, hogy készen legyen a hangos olvasás folytatására. A fent említett, válogató olvasás is jó átmenet a néma olvasás felé, hiszen a gyermeknek először egy nagyobb szövegegységet kell csendben végig futnia, amíg meg nem találja a keresett részletet.

A tankönyvekben és a munkafüzetekben található feladatok a néma olvasás fejlesztésére szolgálnak. Ezek a feladatok a szavak, mondatok, majd a szöveg megértését célozzák, és az alábbi utasításokon alapulnak. Az instrukciók kezdetben piktogramok, majd később - amikor a gyermek már tudott olvasni - szöveges utasítások. szóértés legegyszerűbb módja a tárgykép és a szókép összekötése. Hasonló eredményt érünk el egy adott szó aláhúzásával, karikázásával, áthúzásával, szót illusztráló kép színezésével, szó tartalmának megrajzolásával stb. A mondat- és szövegértés ellenőrzése nagyrészt kérdésalapúak, és az egyik népszerű feladattípus a feleletválasztós teszt. A néma olvasás jól fejlődik az otthoni olvasás során, különösen a kötelező olvasmányok feldolgozásakor (A. Jászó, 2003).

2.4. Az olvasási készség fejlesztése játékosan

Az olvasási készségek fejlesztése rendkívül fontos a hatékony tanulás szempontjából. Gyakorlás révén a gyerekek nemcsak gyorsabban olvashatnak, hanem jobban is érthetik az olvasottakat. Ehhez olyan módszerekre van szükség, amelyek támogatják az értelmező és aktív olvasást. A pedagógus feladata, hogy ezeket a technikákat beépítse az órákba, és kreatívan alkalmazza őket az olvasási gyakorlatok során.

Néhány játékos gyakorlat, amelyek hatékonyak lehetnek az olvasási készségek fejlesztésében:

1. **Betű-számoló:** A pedagógus válasszon ki 10 sort az olvasmányból, majd kérje meg a diákokat, hogy nézés alapján mondják meg, hány betűből áll egy adott szó.
2. **Szó-vadász:** Versenyt lehet rendezni az osztályban, ahol a diákoknak minél gyorsabban meg kell találniuk egy adott hosszúságú szót. A tanár kivetíthet egy szövegrészt a táblára vagy projektorra, és a diákoknak versenyezniük kell, ki találja meg először a keresett szavakat.
3. **Betű-vadász:** A diákok párokban dolgozhatnak, és együtt kereshetnek olyan szavakat, amelyek egy adott betűvel kezdődnek vagy tartalmazzák azt. A tanár irányíthatja a játékot úgy, hogy specifikus szavakat vagy bizonyos helyeken előforduló betűket keresnek.
4. **Szimultán:** A tanár kiválaszthat egy szövegrészt, amelyet előzetesen megváltoztatott, és felolvashatja azt a diákoknak. A diákoknak fel kell ismerniük és meg kell jegyezniük az eltéréseket, majd megoszthatják, milyen változásokat vettek észre.

Ezek a játékok nemcsak az olvasási készségeket fejlesztik, hanem interaktív és szórakoztató módon is támogatják a tanulást a tanórákon.

III. SZÖVEGÉRTÉSI KÉPESSÉGEK VIZSGÁLATA

A szakdolgozatom ezen fejezetében a Beregszászi Kossuth Lajos Líceum és a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum 4. osztályos tanulói körében végzett felmérés eredményeit szeretném bemutatni. Ismerettartalmú és tájékoztató szövegértési feladatokkal vizsgáltam a tanulók szövegértési szintjét, valamint azt, hogy melyik szövegtípus megértésében érnek el jobb eredményt.

A felmérés alapjául a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny 2023-as feladatlapját használtam, amelyet 17 diák töltött ki. A résztvevők közül 14 diák a városi iskolából (Beregszászi Kossuth Lajos Líceum), míg 3 diák a falusi iskolából (Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum) érkezett. Az alacsony mintaszám miatt az eredmények torz képet mutathatnak, de a feladatok teljesítésének elemzése így is értékes információkat nyújt a diákok szövegértési képességeiről.

Az alábbiakban részletezem a feladatok javítókulcsát, és elemzem, mit vártam el a tanulóktól, illetve mi valósult meg ezekből az eredmények alapján.

3.1. Javítókulcs elemzés – 4. osztály

Drávai Gizella nyelvhasználati verseny – 2023

ÁLLATKERT

1. Feladat: Állatkert útbaigazítása (max. 3 pont)

Helyes válaszok:

- A Dunántúl egyik legkedveltebb kirándulási célpontja, a Balatontól mindössze 15 km-re található.
- Veszprém belvárosából rövid sétával érhető el.
- Az Állatkert a Fejes-völgyben és a szomszédos Gulya-dombon terül el.

Mit várok el: Pontos mondatok átmásolása a szövegből.

Mi valósult meg: A diákok többsége pontosan másolta a mondatokat, így magas pontszámokat értek el.

2. Feladat: Állatkert adatlap kitöltése (max. 12 pont)

Helyes válaszok:

- Névadója: Kittenberger Kálmán
- Névadójának foglalkozásai: Afrika-kutató, zoológus, vadász és író
- Mikor nyílt meg? 1958. augusztus elsején

- Mennyi idő alatt hozták létre? Öt hónap alatt
- Hogyan épült? Példás összefogással
- Különleges állatai: madagaszkári félmajmok, dzselada páviánok, sarkantyús teknős, ormányos medvék, panda

Mit várok el: A tanulók pontosan kitöltik az adatlapot a szöveg alapján.

Mi valósult meg: A legtöbb diák sikeresen kitöltötte az adatlapot, az átlagpontszám 8,7 volt. Ez azt jelzi, hogy a diákok nagy része képes volt helyesen azonosítani az információkat a szövegben.

3. Feladat: Kalandra vágó gyerekek szórakozása (max. 2 pont)

Helyes válasz:

A Fejes-völgyben található még a Kölyökdzsungel-játszóház és Terrárium, ahol a kalandra vágó lurkók kedvükre kúszhatnak, mászhatnak.

Mit várok el: A tanulók pontosan keretezzék be a megfelelő szövegrészt.

Mi valósult meg: A tanulók nagy többsége nem keretezte be, vagy nem helyesen keretezte be a szövegrészt.

4. Feladat: Tevékenységek leírása (max. 3 pont)

Helyes válaszok:

Kúszhatnak, mászhatnak, kipróbálhatják a Lajhár-utat, bemászhatnak egy állatszállító ládába, megpihenhetnek a Papagáj-klubban, egy fedett csúszdán le is csúszhatnak.

Mit várok el: Legalább 2-3 tevékenység leírása, akár saját szavakkal is.

Mi valósult meg: A diákok többsége teljesen félreértelmezte a feladatot.

5. Feladat: EEP program leírása (max. 4 pont)

Helyes válaszok:

- EEP: Európai Veszélyeztetett Fajok Programja
- Szerinted mit jelenthet ez? Olyan program (terv), amely a védett, (esetleg: kipusztulással fenyegetett) állatok védelmére való (született).

Mit várok el: Pontos meghatározás és saját értelmezés.

Mi valósult meg: A tanulók jól megértették az EEP jelentését, viszont nem tudták pontosan megfogalmazni saját szavaikkal.

6. Feladat: Veszélyeztetett állatok felsorolása (max. 6 pont)

Helyes válaszok:

- Bolíviai mókusmajom, ecsetfülű disznó, hópárduc, tapír, csimpánz, orrszarvú, szibériai tigris, vörös vari, zsiráf.

Mit várok el: Legalább három veszélyeztetett állat felsorolása.

Mi valósult meg: Mindenki helyesen válaszolt.

7. Feladat: Szövegtípus meghatározása (max. 4 pont)

Helyes válasz:

- Ismerettartalmú szöveg és tájékoztató.

Mit várok el: Helyes válaszok aláhúzása.

Mi valósult meg: A tanulók többsége csak egy szövegtípust húzott alá, vagy egyet sem.

8. Feladat: J vagy ly betű kiegészítése (max. 12 pont)

Helyes válaszok:

- kevély, megfojtotta, muskotály, támolyog, pajta, sulykol, zsámoly, szenvedélyes, sejtet, mutatja, zshivajog, csigolya.

Mit várok el: Helyes betűk beírása.

Mi valósult meg: A diákok többsége hibásan egészítette ki a feladatot.

9. Feladat: Kutya vagy eb? (max. 10 pont)

Helyes válaszok:

- kutyavásár, ebadó, öleb, pincsikutya, farkaskutya, kutyafáját, kutyakölyök, ebadta (kölyke), ebsont (beforr), kutyakomédia.

Mit várok el: Helyes szóhasználat.

Mi valósult meg: A diákok közül négyen válaszoltak helyesen.

10. Feladat: Szólások kiegészítése és párosítása (max. 10 pont)

Helyes válaszok:

- A füle botját se mozdítja. – Rá se hederít.
- Tátja a száját. – Nagyon csodálkozik.
- Megüti a bokáját. – Baja származik belőle.
- Fején találja a szöget. – A lényegre tapint.
- Eltörött a mécses. – Sírva fakad.

Mit várok el: Helyes kiegészítések és párosítások.

Mi valósult meg: Mindenki helyesen egészítette ki és helyesen párosította össze.

11. Feladat: Kakukktojás azonosítása és indoklása (max. 10 pont)

Helyes válaszok és indokok:

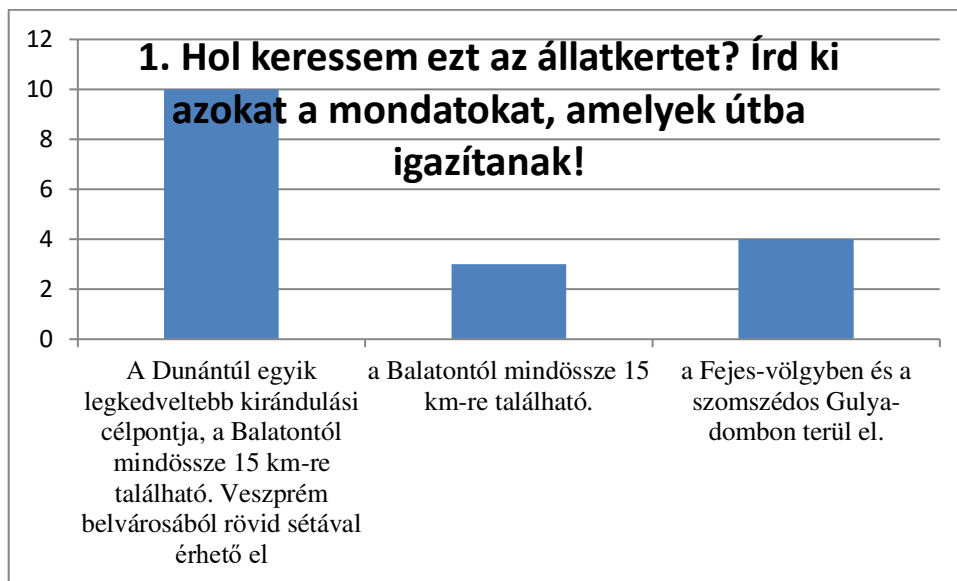
- almát, képet, lapát, havat, sarat – Nem tárgyragos főnév, csak t-re végződő szó.
- szépet, gépet, körtét, tollat, könyvet – Tá tárgyragos melléknév, a többi szó főnév.

- vasutat, tolltartót, fenyőfát, rétest, áruházat – Nem összetett szó.
- írnek, olvasnék, mondanák, versenyeznék – T/3 személyű alak, a többi E/1.
- megoldják, abbahagyják, lássák, olvasztják – Felszólító módú, a többi kijelentőben van.

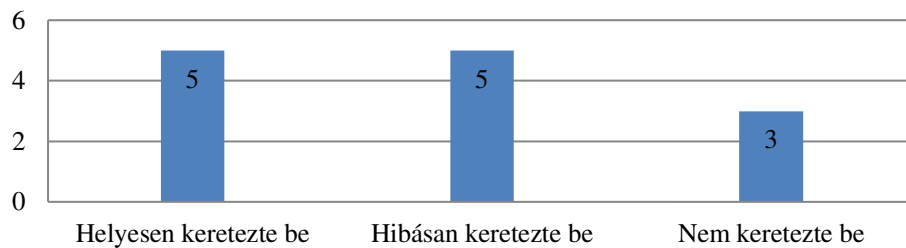
Mit várok el: Helyes választás és indoklás.

Mi valósult meg: A diákok többsége a harmadik sorban nem találta meg a kakukktojást, az indoklás csak néhány gyermeknél volt helyes.

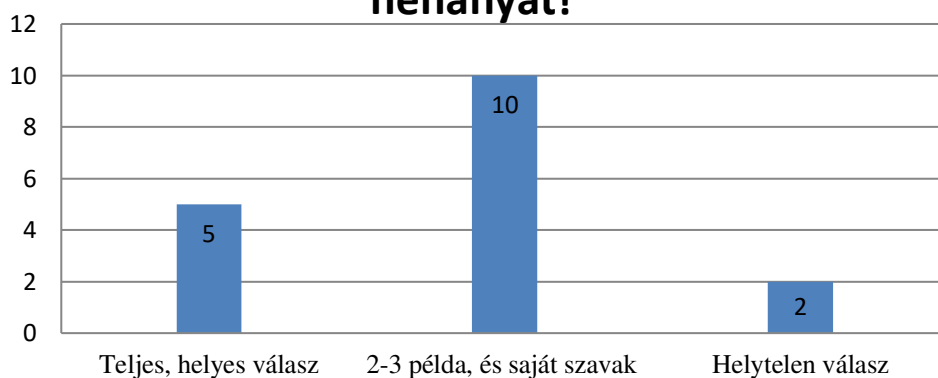
3.2.A Beregszászi Kossuth Lajos Líceum és a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum 4. osztályos tanulóinak eredményei bemutatása diagramok segítségével

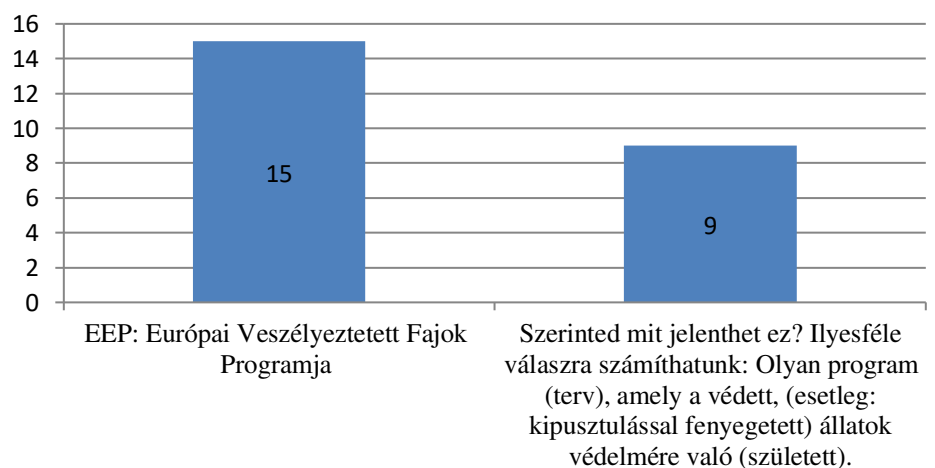
3. Hol szórakozhatnak a kalandra vágyó gyerekek? Keretezd be azt a szövegrészt, amelyik ezt leírja!

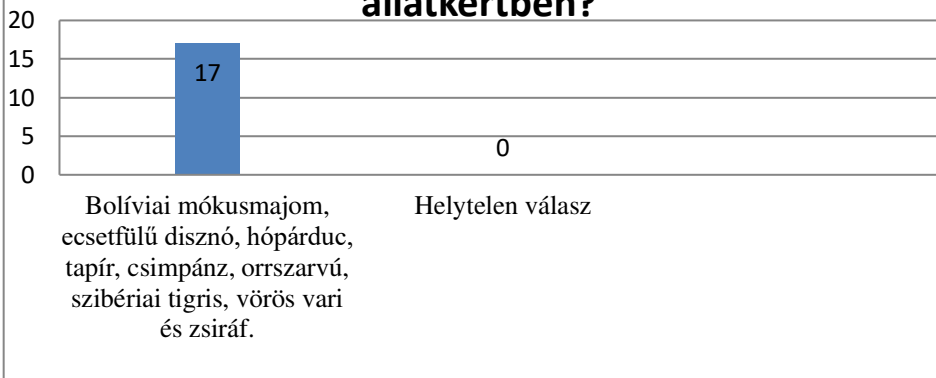
4. Mi mindent csinálhatnak ott? Írj le néhányat!

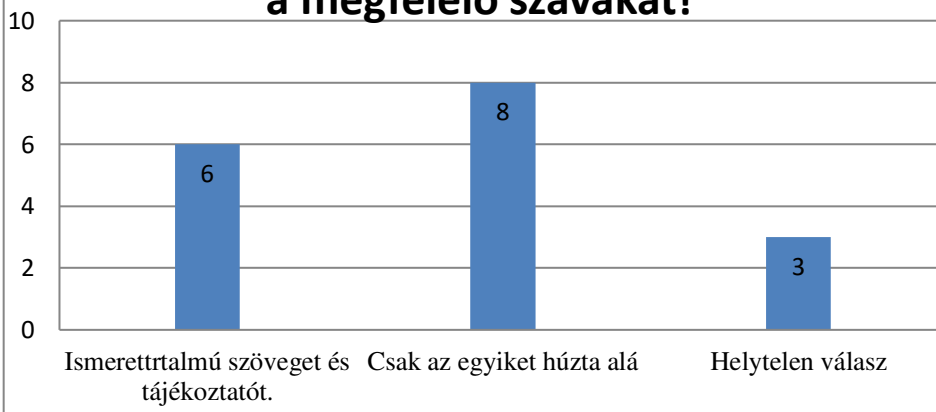
5. Írd le, mit jelent a szöveg szerint?

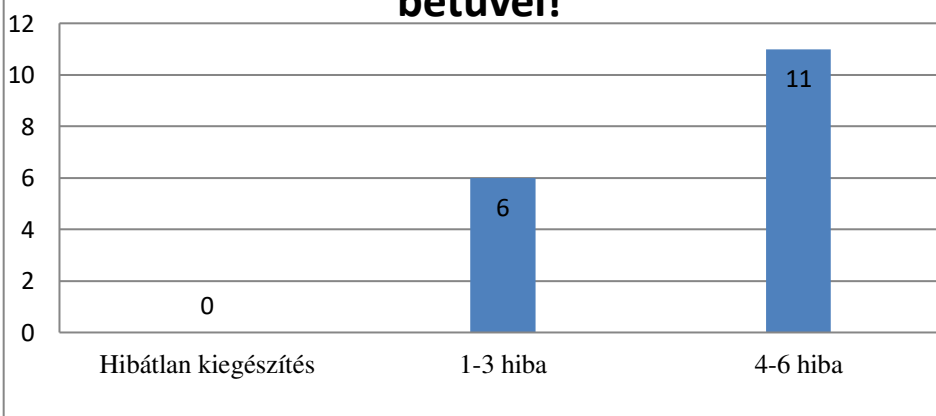
6. Sorolj fel három veszélyeztetett állatfajt, amellyel találkozhatasz az állatkertben?

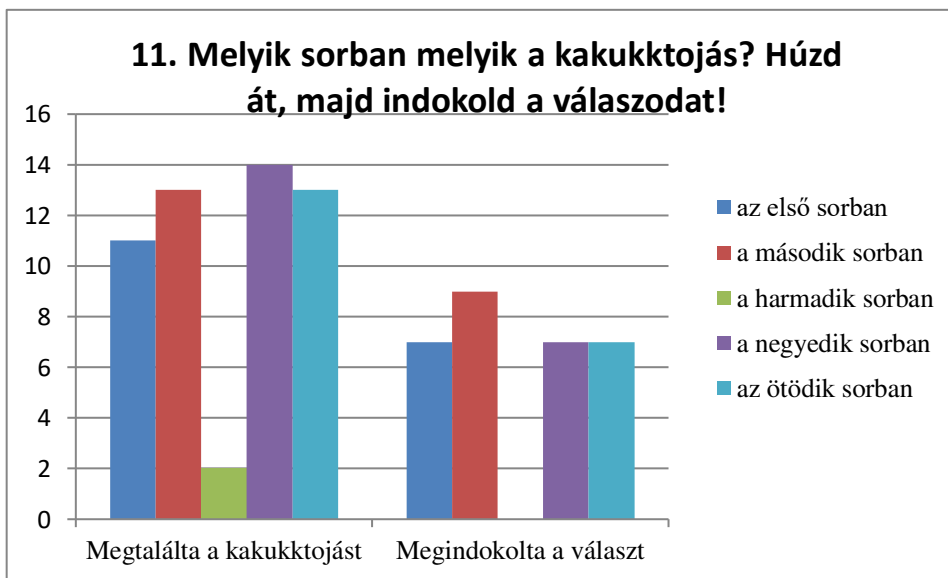
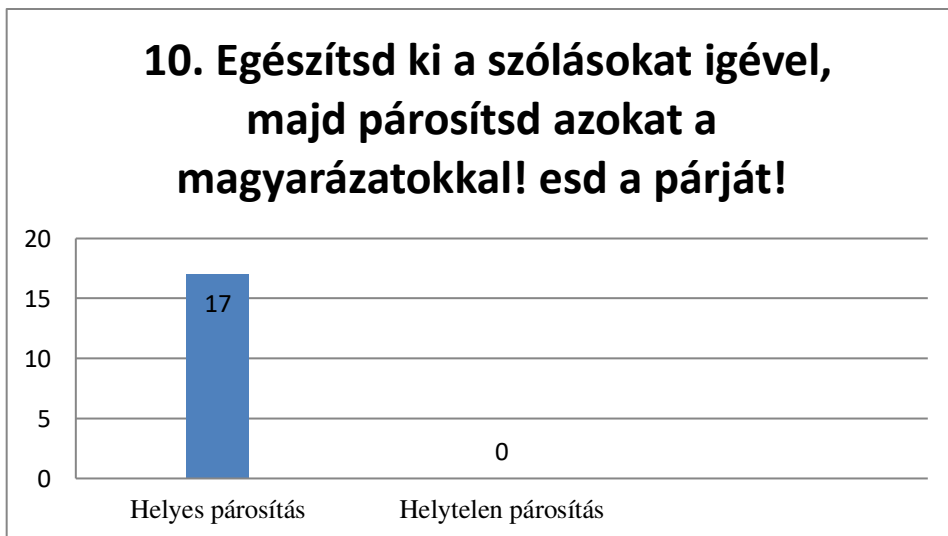
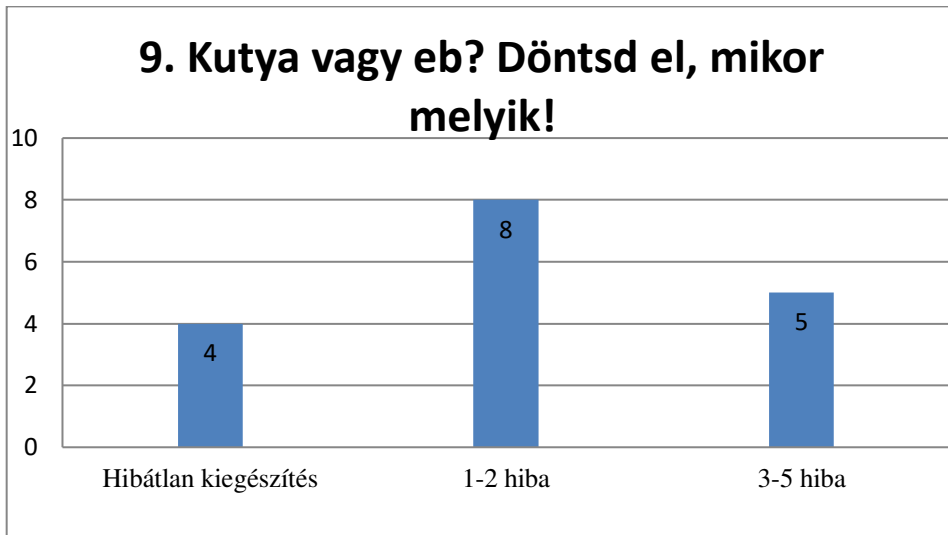

7. Milyen szöveget olvastál? Húzd alá a megfelelő szavakat!

8. Egészítsd ki a szavakat j vagy ly betűvel!

**SZAKÁCS-TÓTH PÉTER:
MIHASZNÁK**

A feladatlap célja, hogy felmérje a 4. osztályos tanulók szövegértési képességeit egy színházműsor alapján. Az alábbiakban részletezem a feladatok javítókulcsát, és elemzem, mit vártam el a tanulóktól, illetve mi valósult meg ezekből az eredmények alapján.

1. Feladat: Színházműsor kérdések megválaszolása (max. 5 pont)

Helyes válaszok:

1. **Mi a darab címe?** Mihasznák /1 pont
2. **Ki írta?** Szakács-Tóth Péter /1 pont
3. **Hány szereplője van a mesének?** 19 szereplő /2 pont
4. **Hány színész játssza összesen a darabot?** 13 színész /1 pont

Mit várok el: Pontos válaszok megadása a színházműsor tanulmányozása alapján. A tanulóknak figyelmesen kell olvasniuk és értelmezniük a műsor adatait.

Mi valósult meg: A diákok az első két választ helyesen választották meg, a harmadik kérdésre 9 helyes válasz érkezett, a negyedik kérdésre pedig összesen 8.

2. Feladat 2: A színészek nevével válaszolj! (max. 9 pont)

Helyes válaszok:

1. **Ki játszik két szerepet?** Chován Gábor, Farkas László, Tóth Károly, Gyuris Tibor /4 pont
2. **Ki játssza az anya szerepét?** Sándor Júlia /1 pont
3. **Kik az „ördögfiókák”?** Kövér Judit, Müller Zsófi, Oláh Róbert, Szakál Miklós /4 pont

Mit várok el: A tanulóknak képesnek kell lenniük azonosítani a színészek nevét és a hozzájuk kapcsolódó szerepeket a színházműsor alapján.

Mi valósult meg: A diákok közül az első kérdésre összesen hárman válaszoltak helyesen, a második kérdésre 14 helyes válasz érkezett, a harmadik kérdésre pedig 10.

3. Feladat: Szereplők váltakozása (max. 1 pont)

Helyes válasz:

- Azért, mert a vén ördögöket és az ácsokat ugyanazok a szereplők játsszák.

Mit várok el: A tanulóknak meg kell érteniük a szövegből, miért nem játszanak egyszerre bizonyos szereplők, és ezt logikusan meg kell indokolniuk.

Mi valósult meg: A legtöbb tanuló helyesen válaszolt erre a kérdésre. Ez jelzi, hogy a diákok jól megértették a szöveg logikáját és az összefüggéseket.

4. Feladat: Színházi dolgozók foglalkozása (max. 9 pont)

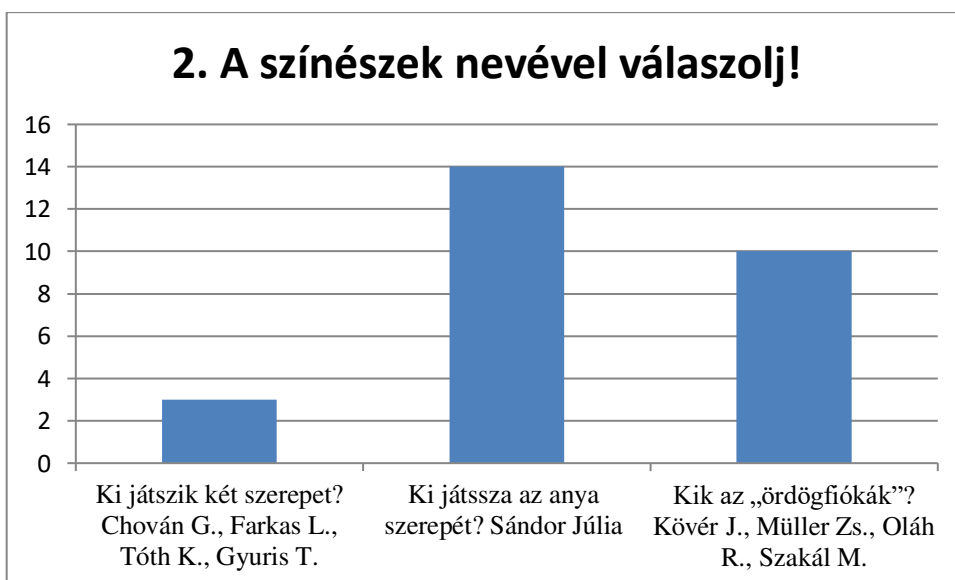
Helyes válaszok:

1. Vámos Anna: dramaturg /1 pont
2. Sárközi István: ügyelő /1 pont
3. Nagy Erzsébet: rendező munkatárs /1 pont
4. Apjok Rodica: sűgő /1 pont

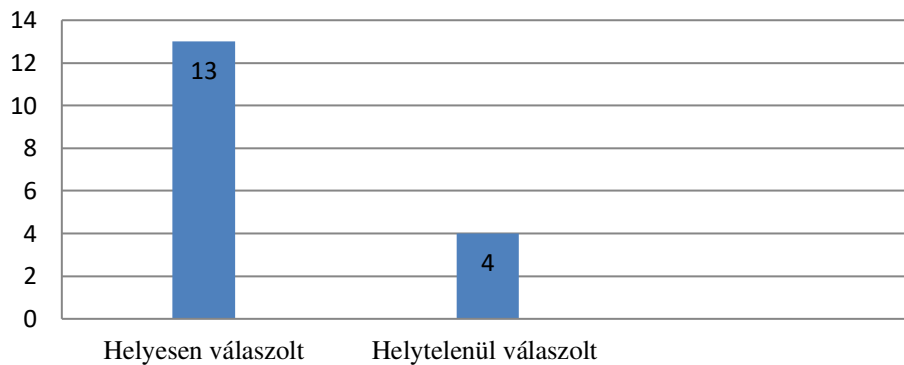
5. Ferencz Krisztina: koreográfus asszisztens /1 pont
6. Véber Tímea: díszlet- és jelmeztervező /1 pont
7. Kovács Kristóf: konzultáns /1 pont
8. Szakács-Tóth Péter: író és rendező /2 pont

Mit várok el: A tanulóknak helyesen kell tudniuk azonosítani a színházi dolgozók foglalkozását a szöveg alapján.

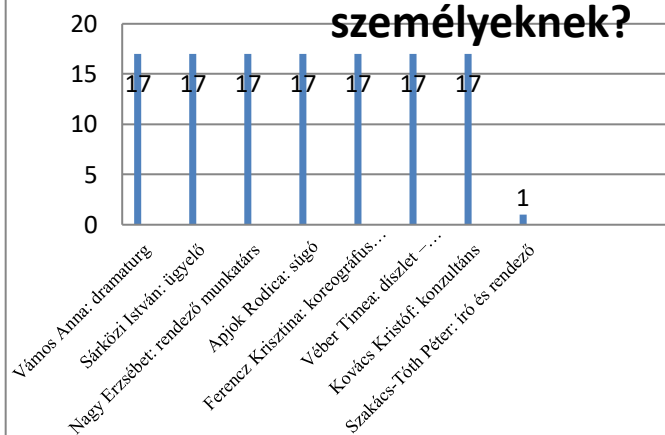
Mi valósult meg: A diákok többsége jól teljesítette a feladatot, az átlagpontszám 8,1 volt. Ez arra utal, hogy a tanulók képesek voltak pontosan meghatározni a szereplők foglalkozását és helyesen társították azokat a nevekhez, az utolsó válaszadásban viszont mindössze 1 gyermek írta oda mindkét foglalkozását az adott személynek.

3. Mit gondolsz, miért nem játszanak egyszerre az ácsok és az ördögök?

4. Mi a foglalkozása a következő személyeknek?

Összegzés

A feladatok jól mérik a tanulók szövegértési képességeit különböző szövegtípusok alapján. A diákok többsége sikeresen teljesítette a feladatokat, ami arra utal, hogy jó szövegértési készségekkel rendelkeznek. A magas pontszámok azt mutatják, hogy a tanulók képesek pontosan azonosítani és értelmezni az információkat, valamint logikus következtetéseket levonni a szövegből.

A továbbiakban érdemes figyelni arra, hogy még több gyakorlási lehetőséget biztosítsunk a diákoknak, különösen a szövegösszefüggések és a logikai kapcsolatok megértésére. Az eredmények alapján elmondható, hogy a diákok jól felkészültek, és a feladatok jól szolgálták a szövegértési készségek fejlesztését és mérését.

Drávai Gizella nyelvhasználati verseny 3. és 4. osztályos diákok eredményeinek vizsgálata

Az alacsony diák részvétel jelentős akadályt jelentett a kutatás során, megakadályozva a tervezett mérések teljes körű végrehajtását. Az eredmények hiányában nem álltak rendelkezésre elegendő adatok a megalapozott következtetések levonásához.

Ennek következtében a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny eredményeit vettem alapul további vizsgálatokhoz. A verseny lehetőséget kínált arra, hogy átfogóbb betekintést kapjak Kárpátalja különböző városi és falusi iskoláinak oktatási különbségeiről, valamennyi kárpátaljai 3. és 4. osztályos diák szövegértési képességeiről. A verseny feladatai és eredményei értékes információkkal szolgáltak a szövegértés fejlesztésének módszereiről és hatékonyságáról.

Ez a kutatás lehetőséget adott arra, hogy alaposabban megismerjem a diákok szövegértési képességeit különböző szempontokból, és ezáltal a jövőben hatékonyabb fejlesztési módszereket alkalmazhassak ezen a területen.

A verseny eredményei értékes információkat szolgáltatottak arról, hogy az oktatási intézmények milyen hangsúlyt fektetnek a szövegértés fejlesztésére, és milyen hatékonysággal valósítják meg ezt.

A szakdolgozatom ebben a fejezetében a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny 2023. március 4-én megrendezett esemény eredményeit elemeztem. Elsőként a 3. osztályos eredményeit szeretném bemutatni.

A 3. osztályos diákok körében tartott versenyen, összesen 65 diák vett részt, ami elegendő mintát biztosított a kárpátaljai magyar tannyelvű iskolákban folyó oktatás hatékonyságának vizsgálatához, különös figyelemmel a szövegértés fejlesztésére. Kutatásom célja az volt, hogy feltárjam az iskolák közötti oktatási különbségeket, és javaslatokat tegyek a szövegértési képességek hatékonyabb fejlesztésére.

Az eredmények vizualizálásához, ismertetéséhez táblázatot készítettem, s diagramok segítségével mutatom be az elért pontszámokat.

3.3.Javítókulcs elemzés – 3. osztály

Drávai Gizella nyelvhasználati verseny – 2023

GÁRDONYI GÉZA: A KIS CSACSI MEG A NAGY NYUSZI

1. Húzd alá a kérdésekre a megfelelő választ! Van, ahol több helyes válasz is lehetséges!

/12p

a) Hol játszódik a történet? (2p)

- mezőn réten erdőben

A tanulóknak be kell jelölniük a történet helyszínét. A helyes válasz: mezőn. Ez egyszerű kérdés, amely ellenőrzi, hogy a diákok képesek-e megérteni és azonosítani a történet környezetét.

b) Kik a szereplők? (2p-2p-2p-2p)

- kis csacsi nagy csacsi kis nyuszi nagy nyuszi

A diákoknak azonosítaniuk kell a szereplőket. Mind a négy szereplőt helyesen kell aláhúzniuk: kis csacsi, nagy csacsi, kis nyuszi, nagy nyuszi. Ez a kérdés a történet szereplőinek azonosítását és a memorizálást ellenőrzi.

c) Mikor történik? (2p)

- éjjel késő délután hajnalban

A diákoknak meg kell jelölniük az időpontot. A helyes válasz: hajnalban. Ez a kérdés az időérzékelést és az események időbeni elhelyezését teszteli.

2. a) Másold le, hogy a nagy csacsi szerint mi a mező! /4p

- A mező - feleli a nagy csacsi - nem egyéb, mint egy nagy-nagy zöld asztal. Olyan nagy, hogy az egyik szélétől a másikig sohase tudod végigmenni.

Ez a feladat az írási képességeket és a szövegértést teszteli. A tanulóknak pontosan le kell másolniuk a szöveget. A pontosságért kaphatnak maximális pontot (4p), ha mindkét mondatot helyesen lemásolják.

b) Te hogy tudnád megfogalmazni, hogy mi a mező? /4p

A diákoknak saját szavaikkal kell meghatározniuk, mi a mező. A válasz helyessége és a reális, egész mondatból való megfogalmazás számít.

3. Válaszolj a kérdésekre!

a) Miért kérdezte meg a kis csacsi, hogy mi a mező? /6p

- Azért kérdezte meg, mert nem ismerte még, nem tudta, hogy mi az. Miután megtudta, szívesen ment az anyukája után.

A kérdés az olvasott szöveg megértését ellenőrzi. A válaszban elvárt a logikus indoklás és a teljes mondat.

b) Mit látott a fűben a kis csacsi? /4p

- A kiscsacsi a fűben egy nyulat látott.

A diákoknak le kell írniuk, mit látott a kis csacsi. Egész mondatban megfogalmazott és helyes válaszáért teljes pontot kaphatnak (4p), helyes válaszáért, de nem egész mondatért csak 2 pontot.

c) Miért nem tudta, hogy azok nyulak? /6p

- Azért nem tudta, hogy azok nyulak, mert icike-picike kis csacsiknak hitte őket, akik úgy ugrálnak, mint a szöcskék.

Ez a kérdés a szöveg mélyebb megértését ellenőrzi. A válasz bősége és a teljes mondat számít a pontozásban.

4. Mi a hasonló a kis csacsi és a kis nyuszi viselkedésében? /4p

- Mindketten azt hiszik az ismeretlen állatra, hogy olyan, mint ők, csak másképp néz ki. A diákoknak fel kell ismerniük a szereplők viselkedésének hasonlóságát. A teljes mondatban megfogalmazott, helyes válaszért maximális pont jár.

5. Kire szokták mondani azt, amit a mesében a „szülők” is mondtak? Keretezd be a helyes választ! /4p

„Te kis csacsi.”: aki okos **aki butuska** aki szép /2p

„Te kis nyúl.”: aki ügyes **aki fél** aki okos /2p

A diákoknak fel kell ismerniük a kifejezések jelentését és használatát a szöveggörnyezetben.

6. Folytasd a rokon értelmű szavak felsorolását! Legalább hármat írd! /12p

megy: jár, sétál, ballog, caplat, cammog, vánszorog, halad... (3 pont számítható be)

kacag: nevet, röhög, hahotázik... (3 pont számítható be)

eszik: táplálkozik, zabál, tömi a hasát... (3 pont számítható be)

esik: puffan, zuhan, elterül... (3 pont számítható be)

Ez a feladat a szókincsbővítést és a szinonimák ismeretét ellenőrzi. Minden helyes szinonimáért egy pont jár, maximum három pont szótagonként.

7. Csoportosítsd az összekeveredett rokon értelmű szavakat! /11p

lát, tömzsi, tokás, táska, hunyorít, les, telt, pocakos, tarisznya, bőrönd, batyu

néz: lát, hunyorít, les

kövér: tömzsi, tokás, telt, pocakos

csomag: táska, tarisznya, bőrönd, batyu

A diákoknak a szavakat kategóriákba kell rendezniük. Minden helyesen csoportosított szó egy pontot ér.

NAPTÁR

8. Írd le a válaszokat a kép alapján!

a) Melyik év decemberét látod?

- 2007 (2p)

b) Melyik két napra esik karácsony?

- Kedd és szerda (4p)

c) Mikor van JÁNOS névnapja?

- December 27.-én/csütörtökön (2p)

d) Hány napból áll december? Melyik napra esik az utolsó nap?

- December 31 napból áll. Az utolsó nap hétfőre esik (4p)

e) Milyen napra esik december 28-a?

- Péntek (2p)

f) Az év hányadik hetét mutatja a naptár?

- 52. hét (2p)

g) December 30-án kik ünneplik a névnapjukat?

- Dávid és Zoárd (2p)

h) Január elseje melyik napra esik?

- Kedd (2p)

Ez a feladat a diákok naptárhasználati képességeit és logikus gondolkodását ellenőrzi. A pontos válaszokért jár a teljes pont.

9. Tagold az alábbi tagolatlan mondatokat! Írd is le! /8p

Akicsirkékkeresztülbújtakakerítésrésein.

- A kicsirkék keresztülbújtak a kerítés résein. (2p)

Ahéjahirtelencsapottlerájuk.

- A héja hirtelen csapott le rájuk. (2p)

Megakartfogniegyet.

- Meg akart fogni egyet. (2p)

Acsirkékbebújtakazanyjukszárnyaalá.

- A csirkék bebújtak az anyjuk szárnya alá. (2p)

A diákoknak a tagolatlan mondatokat kell elválasztaniuk és leírniuk. Ez a feladat az íráskészségeket és a nyelvtani ismereteket ellenőrzi.

10. J vagy ly? Pótold! /5p

- bújik /1p
- bolyong /1p
- hajol /1p
- javít /1p
- furulyázik /1p

A diákoknak a helyes j és ly használatát kell pótolniuk. Ez az alapvető nyelvtani ismereteket teszteli. Minden helyes válasz egy pontot ér.

Általános értékelés:

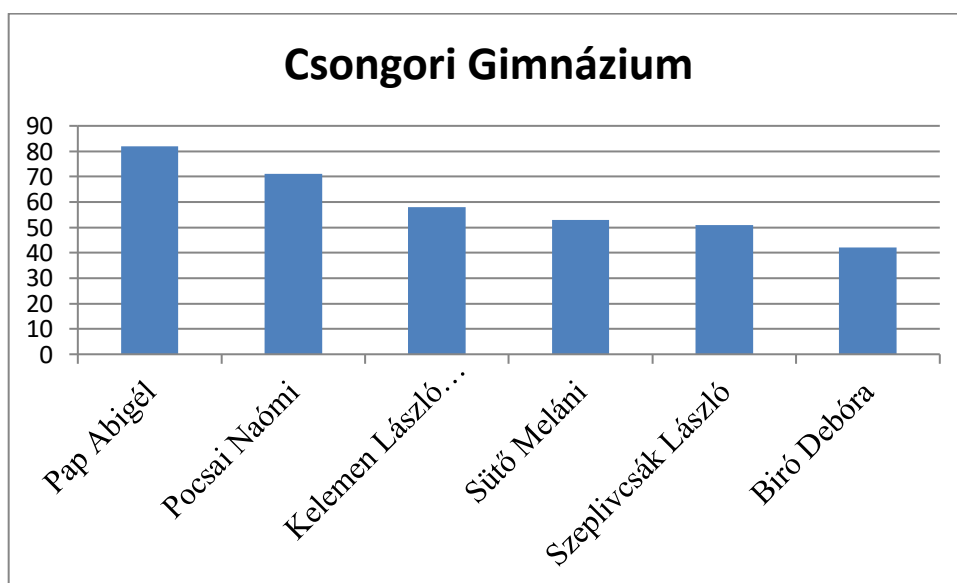
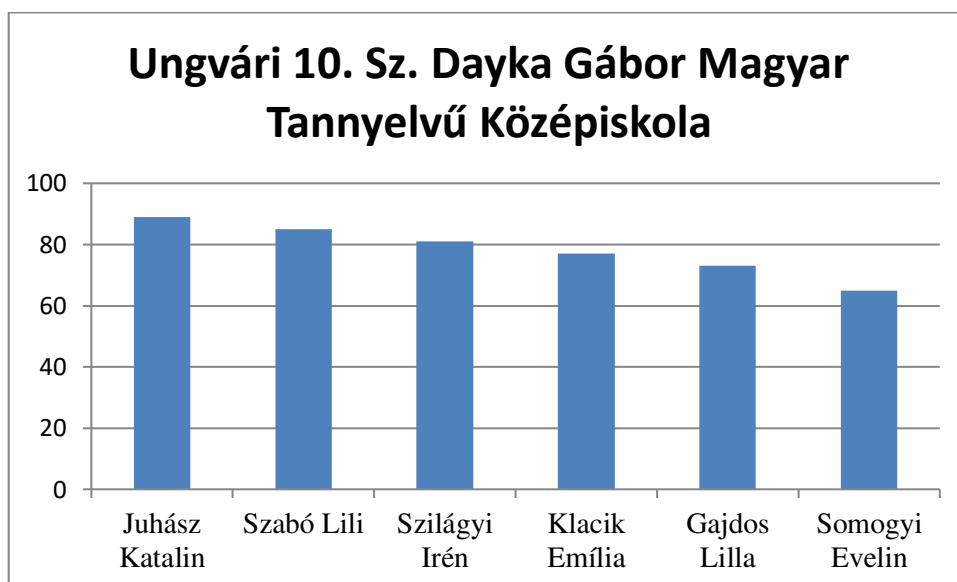
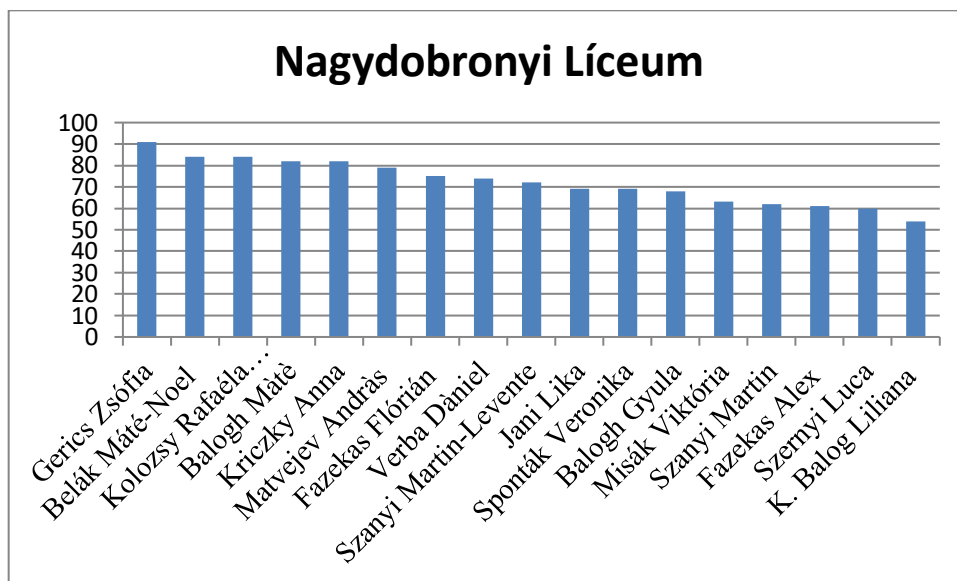
A feladatok jól lefedik a 3. osztályos tananyag legfontosabb részeit, beleértve az olvasott szöveg értelmezését, az íráskészséget, a szókincs bővítést, és az alapvető nyelvtani ismereteket. A javítókulcs logikus és részletes, ami megkönnyíti a pedagógusok számára a pontozást és az értékelést. A diákok válaszainak pontozása lehetőséget ad a különböző szintű teljesítmények értékelésére, és segít azonosítani az egyéni fejlődési területeket.

3.4.Eredmények összesítése táblázatban

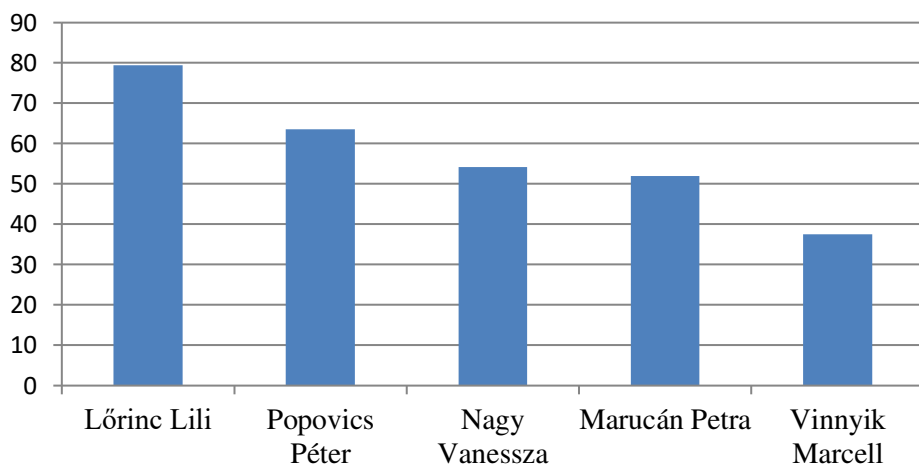
Iskola	Típus	Részvevők száma	Legmagasabb pontszám	Legalacsonyabb pontszám	Átlagpontszám
Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	Városi	9	89	65	76,5
Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	Városi	10	72	48	60,73
Nagydobronyi Líceum	Falusi	20	91	47	74,3
Csongori Gimnázium	Falusi	7	82	42	64,93
Nagyberegzi Dobrai Péter Középiskola	Falusi	6	79,5	37,5	58,87
Péterfalvi Líceum	Falusi	4	77	74,5	75,63
Salánki Középiskola	Falusi	1	75,5	75,5	75,5
Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	Falusi	3	75	46	56
Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	Falusi	3	77	35	57,67
Csepei Középiskola	Falusi	3	70	26	47,33
Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	Falusi	4	66	30	52,5
Asztélyi Elemi Iskola	Falusi	1	65	65	65
Fancsikai Középiskola	Falusi	1	55	55	55
Haranglábi Gimnázium	Falusi	3	62	58	60

3. táblázat. Drávai Gizella verseny 3. osztály eredményei

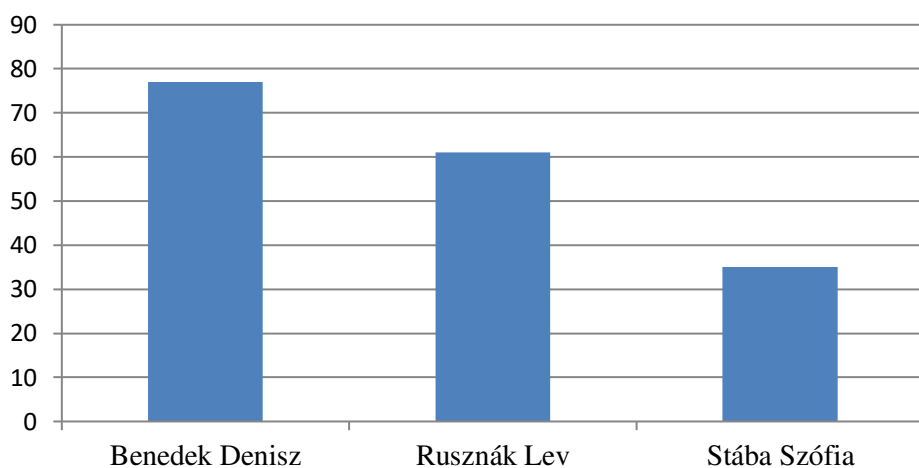
3.5.Eredmények összegzése diagramok segítségével – 3. osztály

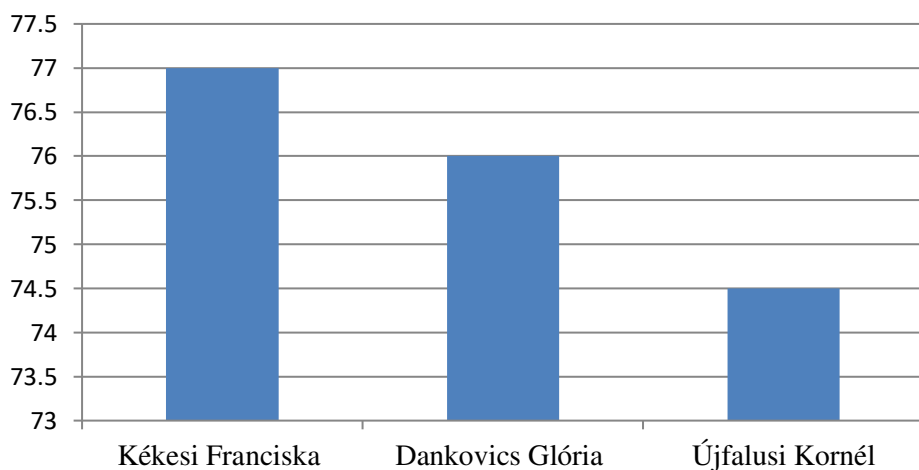
Nagyberegi Dobrai Péter Középiskola

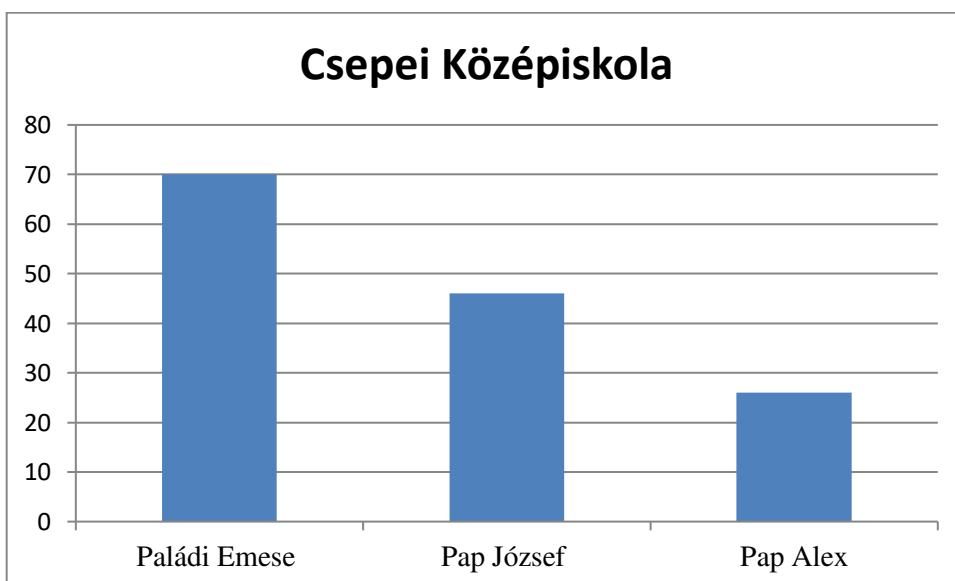
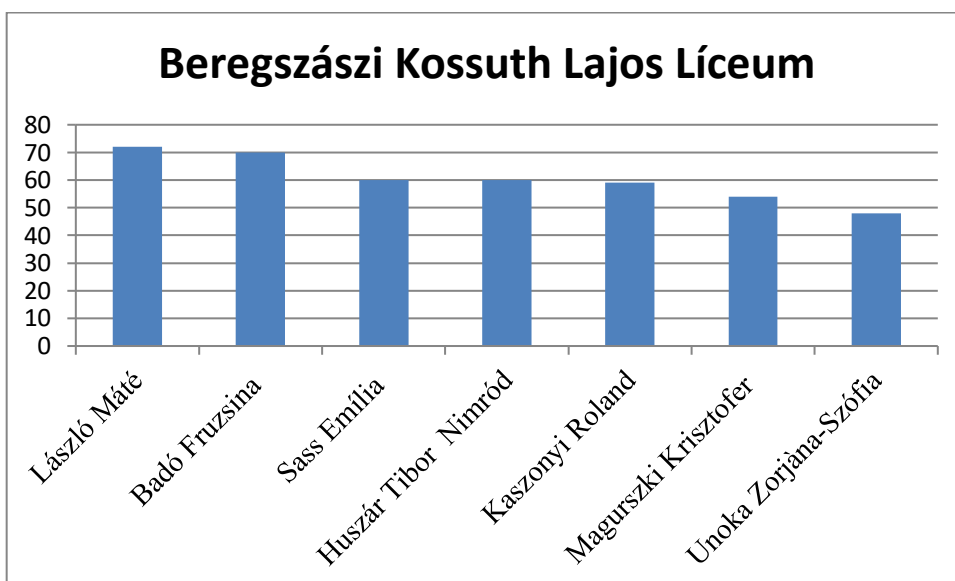
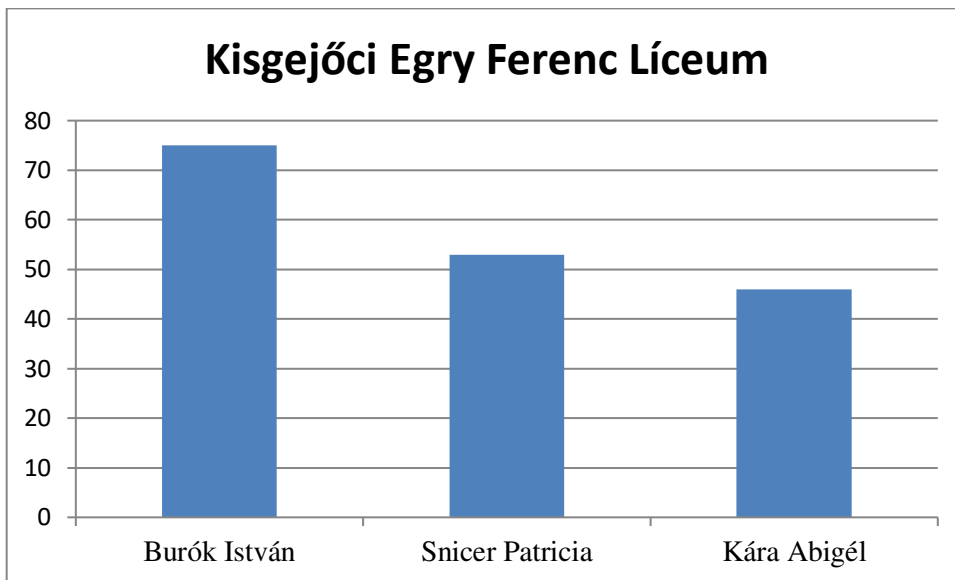

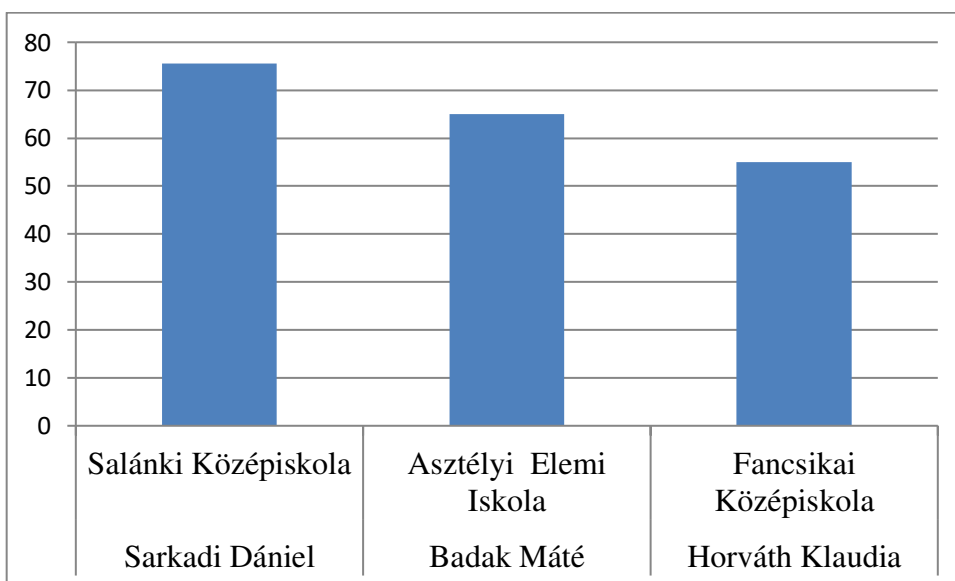
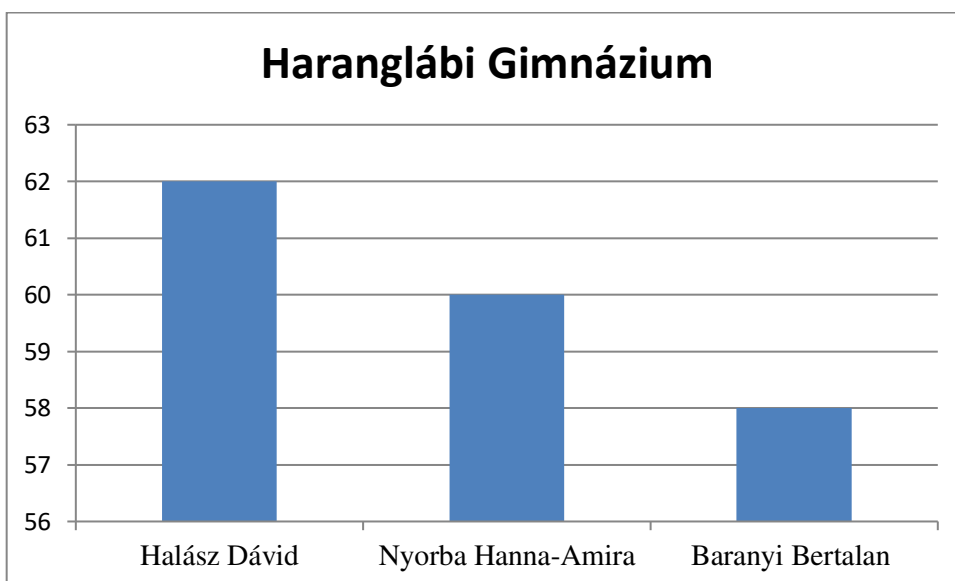
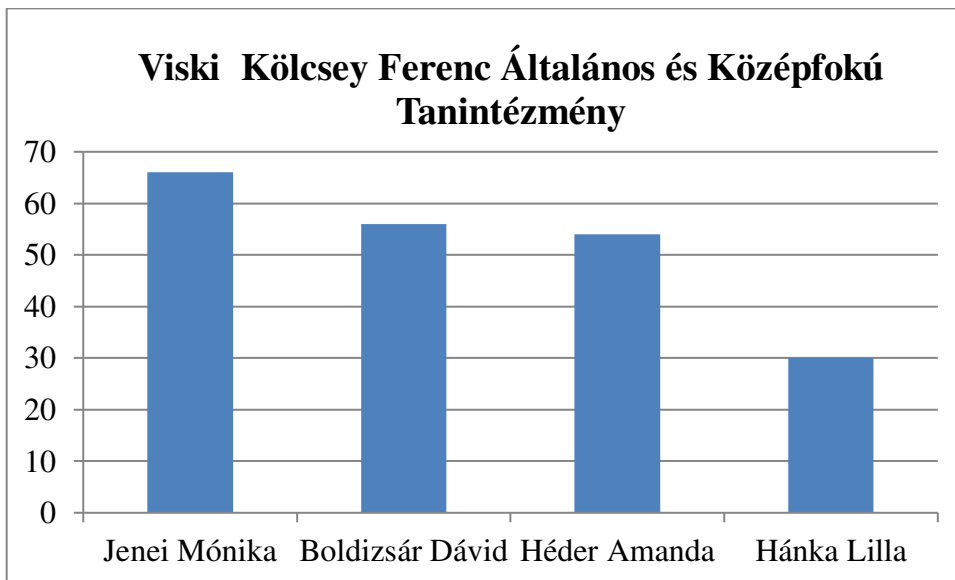
Aknaszlatinai Bolyai János Líceum

Péterfalvi Líceum

KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők eredményei.* <https://kmpsz.uz.ua/oldal/tanulmanyi-vetelkedok-eredmenyei.html> Letöltés dátuma: 2024. február 20.

Összegzés

Az összegyűjtött adatok alapján világosan kirajzolódik néhány érdekes minta és tanulság. Az alábbiakban néhány gondolatot osztok meg az eredményekkel kapcsolatban:

1. Résztvevők száma:

- A Nagydobronyi Líceum kiemelkedik a résztvevők számát tekintve, összesen 20 diák indult a versenyen. Ez arra utalhat, hogy az iskola erős támogatást és motivációt nyújt a diákoknak a versenyeken való részvételre.
- Ezzel szemben több iskola, mint például a Salánki Középiskola, az Asztélyi Elemi Iskola és a Fancsikai Középiskola, csak egy-egy diákot delegált. Ennek a kis létszámnak több oka is lehet, például az, hogy az iskolák kisebbek, vagy kevésbé érdeklődnek a versenyek iránt.

2. Teljesítmény:

- A városi iskolák közül az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola érte el a legjobb átlagpontoszámot (76,5). Ez az eredmény arra utal, hogy az iskola jól felkészült diákokat küld a versenyre, és valószínűleg erős oktatási háttérrel rendelkezik.
- A falusi iskolák közül a Péterfalvi Líceum kiemelkedik, ahol a diákok átlagosan 75,63 pontot értek el. Ez az eredmény szintén azt mutatja, hogy az iskola jól felkészült diákokat indít a versenyen.

3. Kihívások:

- Néhány falusi iskola, mint például a Csepei Középiskola, a Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény és a Nagyberegi Dobrai Péter Középiskola, alacsonyabb átlagpontoszámokat értek el. Ez arra utalhat, hogy ezek az iskolák több kihívással néznek szembe a diákok felkészítése terén, vagy kevesebb erőforrással rendelkeznek.

4. Általános megfigyelések:

- A városi iskolák összességében jobb átlagpontoszámokat értek el, ami arra utal, hogy a városi környezet előnyös lehet a diákok felkészítésében. Ez lehet az erősebb oktatási infrastruktúrának, a több rendelkezésre álló erőforrásnak és a versenyekre való felkészülés iránti nagyobb hangsúlynak köszönhető.
- A falusi iskolák közötti különbségek azt mutatják, hogy néhány vidéki iskola is kiemelkedő teljesítményt nyújthat, ha megfelelő támogatást és motivációt kapnak.

Javaslatok

1. **Támogatás:** Fontos lenne a kisebb és alacsonyabb átlagpontszámot elérő iskolák támogatása, akár mentorálási programok, akár további oktatási erőforrások biztosításával.
2. **Motiváció:** Az iskolák közötti együttműködés és tapasztalatcsere segíthetne abban, hogy a gyengébben teljesítő iskolák is javítsanak eredményeiken. Az elkötelezettség növelése érdekében versenyek szervezése és a sikerek elismerése is fontos lehet.
3. **Felkészülés:** A jól teljesítő iskolák módszereit és gyakorlatait érdemes lenne megosztani más iskolákkal, hogy minden diák egyenlő eséllyel indulhasson a versenyeken.

Összességében az adatok elemzése rávilágít arra, hogy bár vannak különbségek az iskolák teljesítménye között, minden intézménynek megvan a lehetősége a fejlődésre és a 3. osztályos diákok sikeres felkészítésére.

3.6. Drávai Gizella verseny 4. osztály eredményei

A következőkben a 4. osztályos diákok eredményeit fogom összesíteni és elemezni. Az ehhez tartozó javítókulcs elemzést korábban már bemutattam a Beregszászi Kossuth Lajos Líceum és a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceum 4. osztályos tanulói körében végzett felmérést követően, hiszen a felmérés alapjául a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny 2023-as feladatlapját használtam.

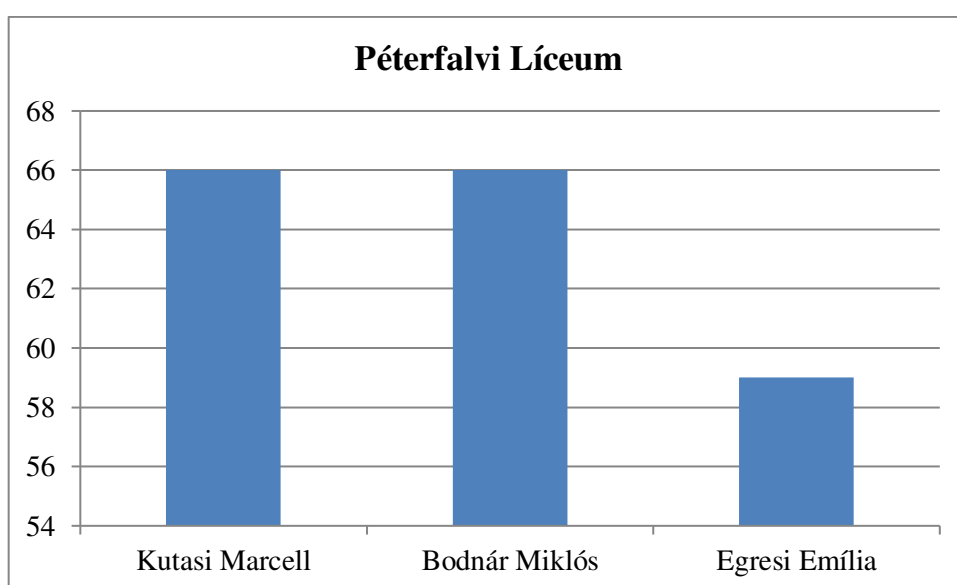
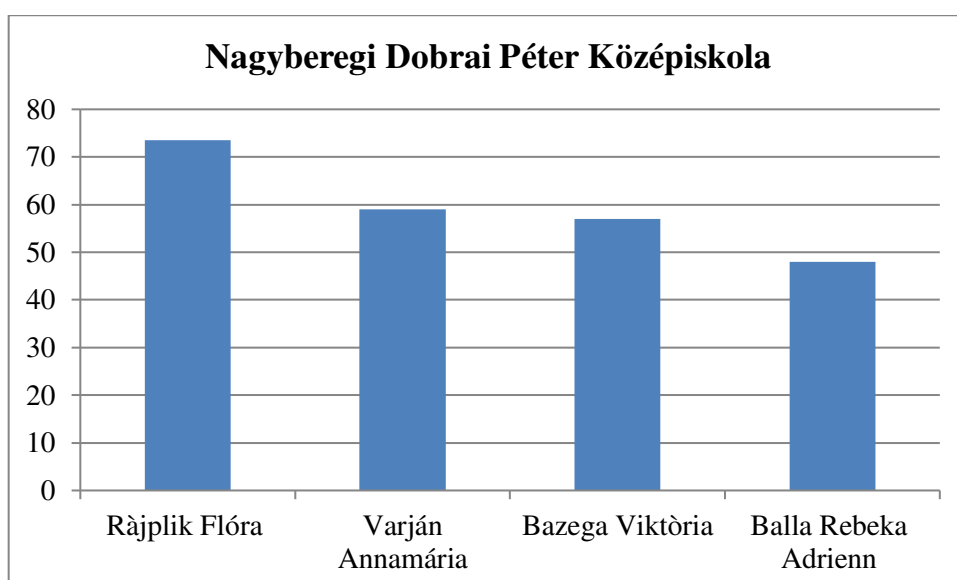
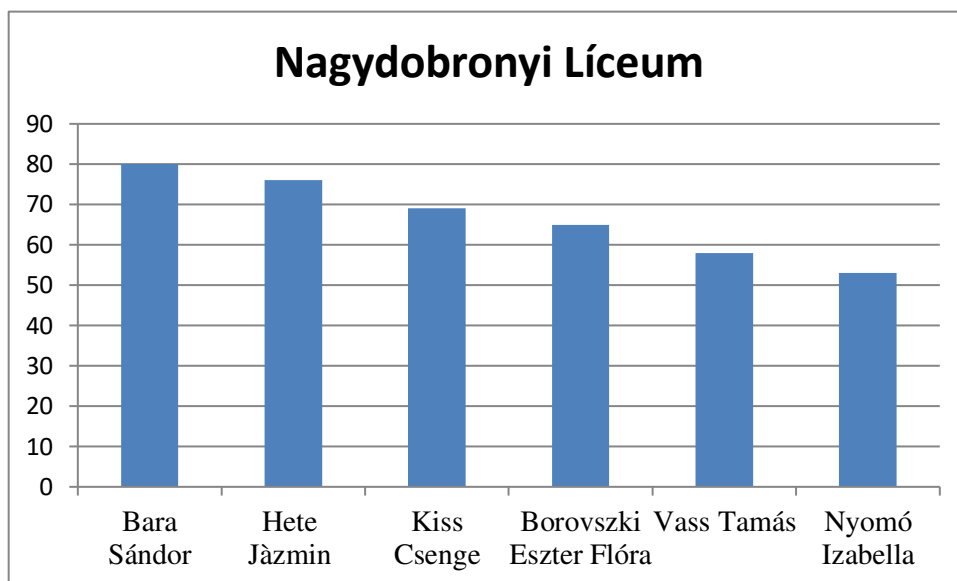
A 4. osztályos diákok körében tartott versenyen, összesen 56 diák vett részt. Az eredmények átlátható bemutatásához táblázatok és diagramok segítségével vizualizálom az adatokat. A táblázatokban szerepelni fognak a diákok nevei, iskoláik, osztályaik és elért pontszámaik. A diagramokkal pedig grafikus formában ábrázolom az eredményeket, ami segít az iskolák és osztályok közötti különbségek könnyebb megértésében és összehasonlításában.

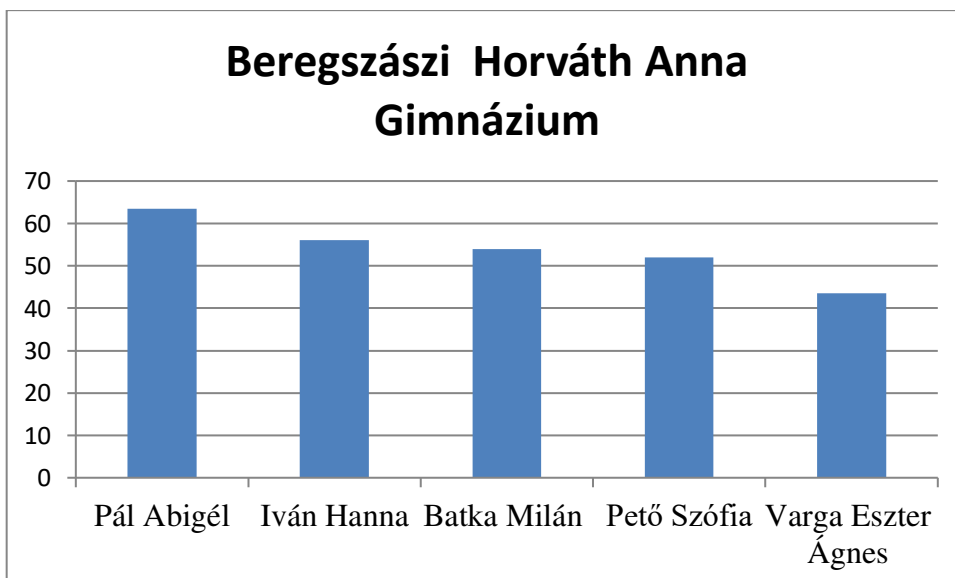
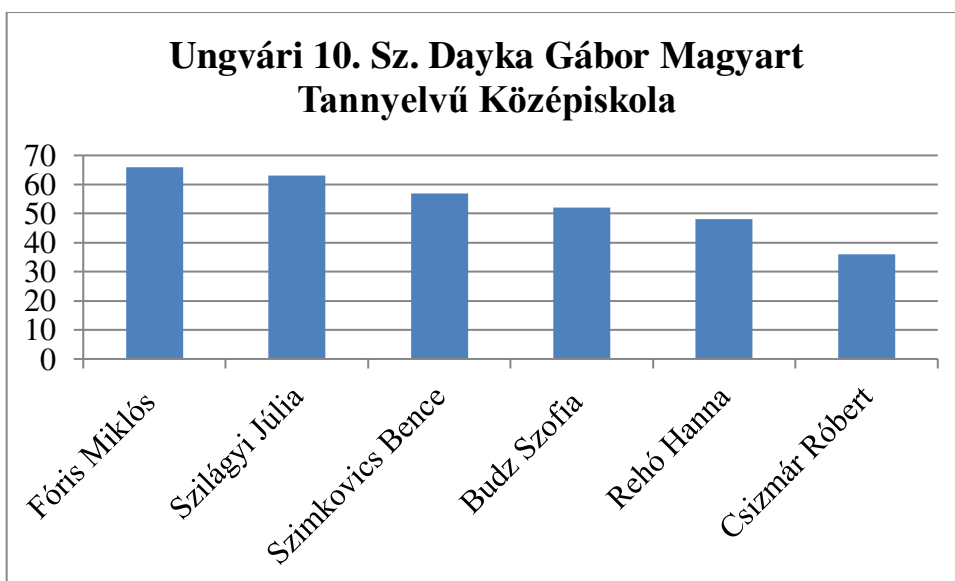
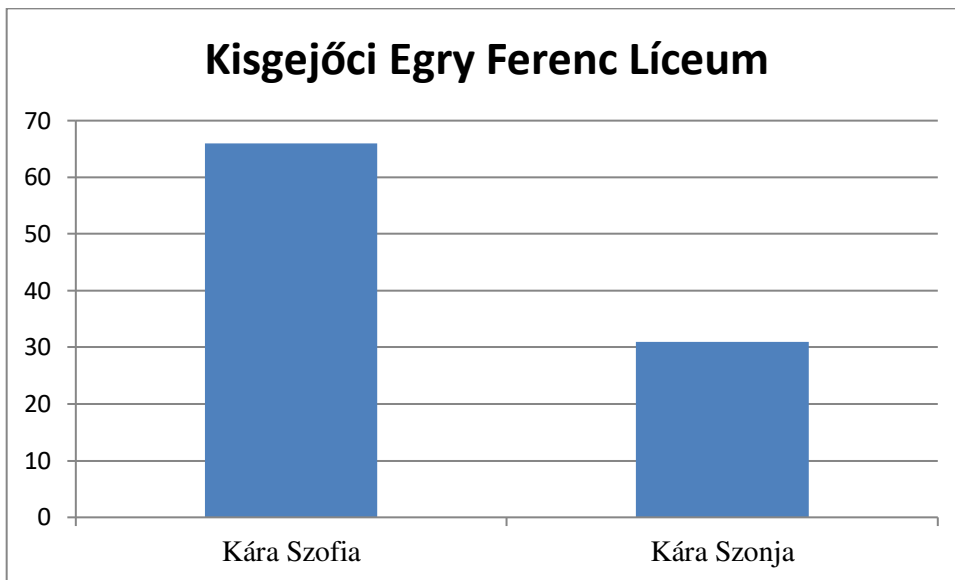
3.7.Eredmények összesítése táblázatban

Iskola	Típus	Résztevők száma	Legmagasabb pontszám	Legalacsonyabb pontszám	Átlagpontszám
Nagydobronyi Líceum	Falusi	8	80	46.5	62.38
Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	Városi	6	66	36	53.5
Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	Városi	5	63.5	43.5	52.5
Fancsikai Középiskola	Falusi	6	47.5	15	29.5
Nagyberegai Dobrai Péter Középiskola	Falusi	5	73.5	48	59.2
Péterfalvi Líceum	Falusi	3	69	59	64
Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	Falusi	2	66	31	48.5
Papi Magyar Tannyelvű Gimnázium	Falusi	2	57	53	55
Gáti Kovács Vilmos Líceum	Falusi	2	56	53	54.5
Kisbégányi Gimnázium	Falusi	1	55	55	55
Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	Falusi	3	55	17	37
Forgolányi Gimnázium	Falusi	1	57	57	57
Somi Gimnázium	Falusi	1	49	49	49
Nagygejőci Gimnázium	Falusi	1	49	49	49
Akli Petőfi Sándor Elemi Iskola	Falusi	3	49	31	41.33
Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	Falusi	2	48	40	44
Haranglábai Gimnázium	Falusi	1	41	41	41
Csepei Középiskola	Falusi	4	46	20.5	33.38
Kígyósi Elemi Iskola	Falusi	2	38.5	33.5	36
Asztélyi Elemi Iskola	Falusi	1	15	15	15

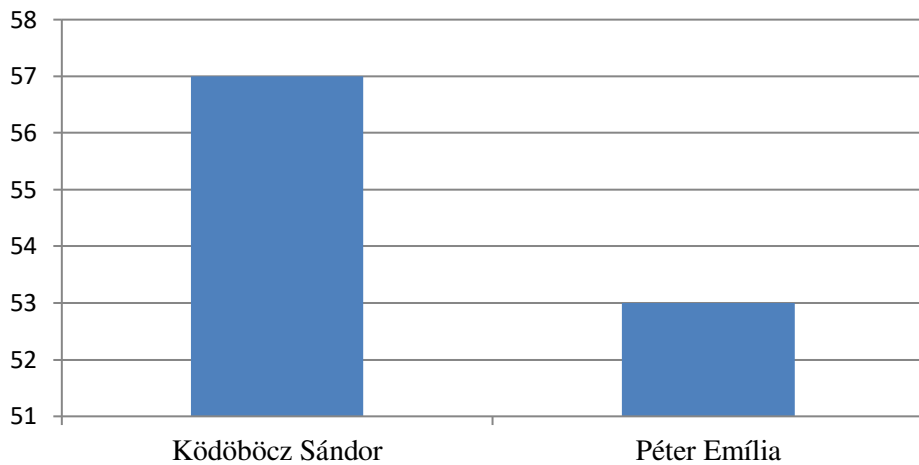
4. táblázat. Drávai Gizella verseny 4. osztály eredményei

3.9. Eredmények összegzése diagramok segítségével

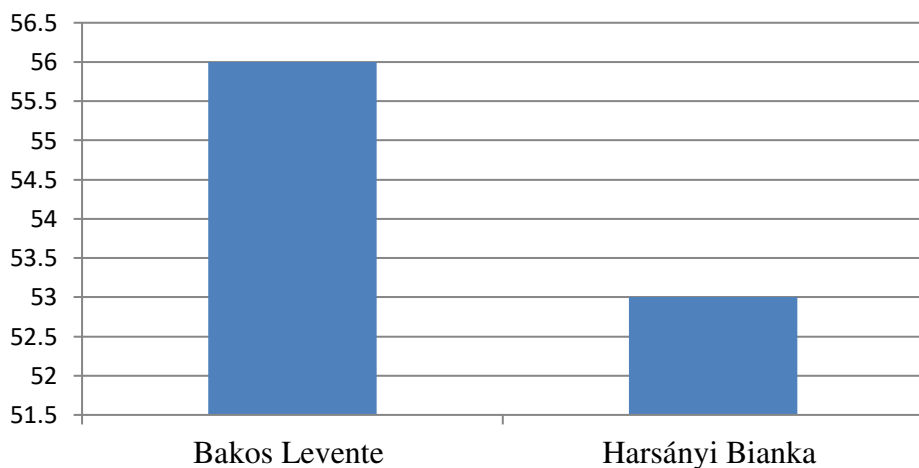

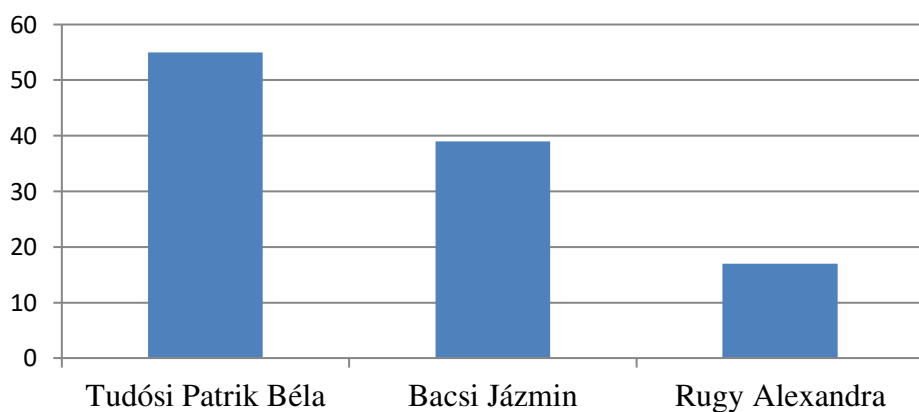
Papi Magyar Tannyelvű Gimnázium

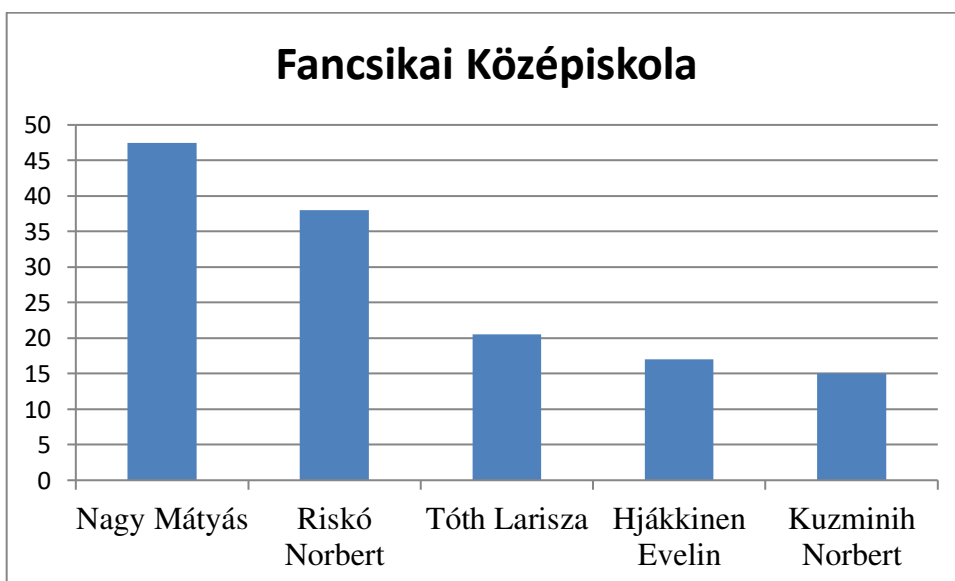
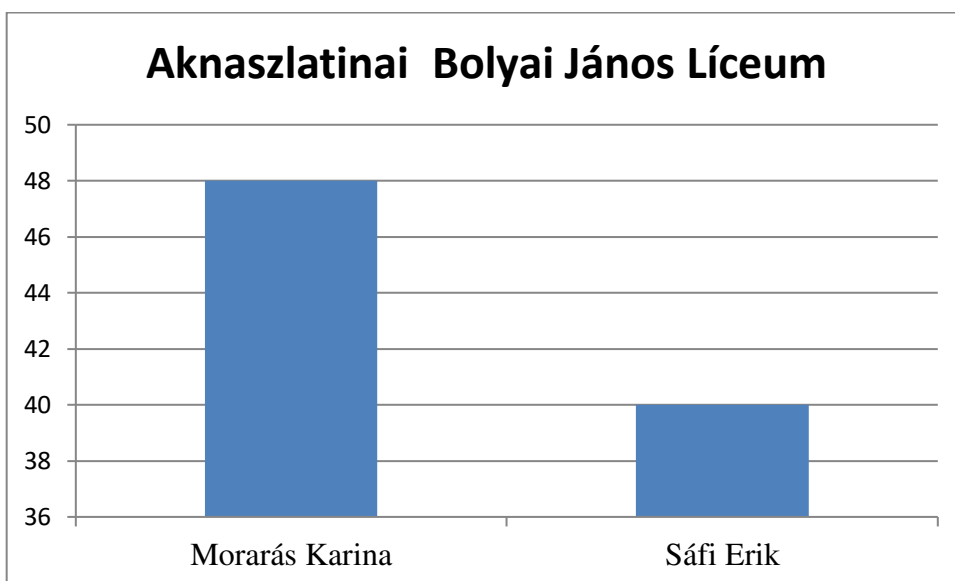
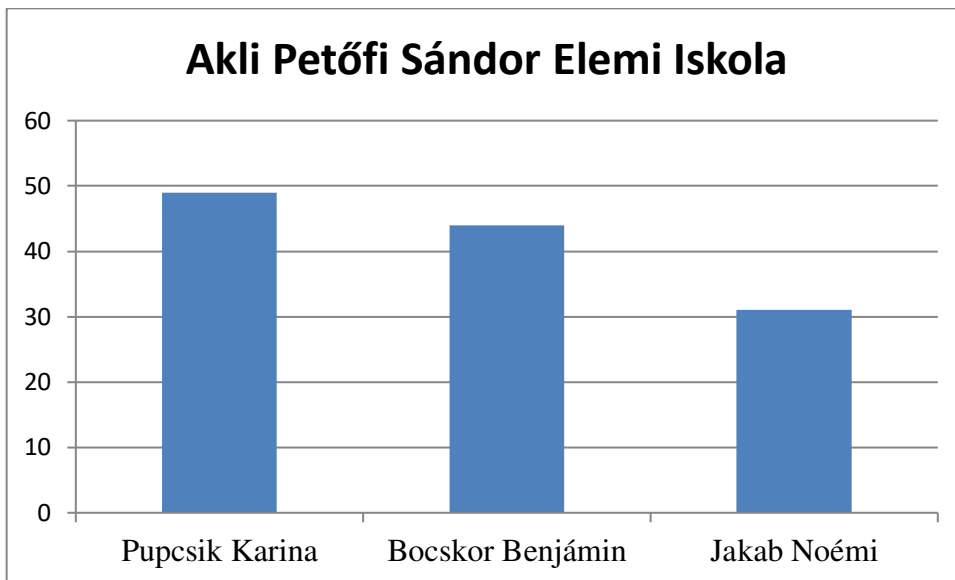

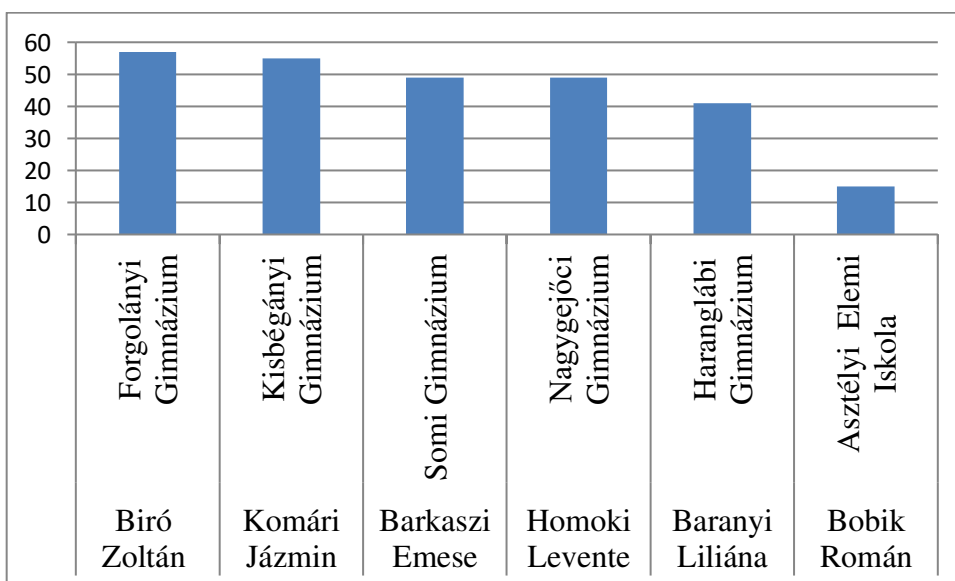
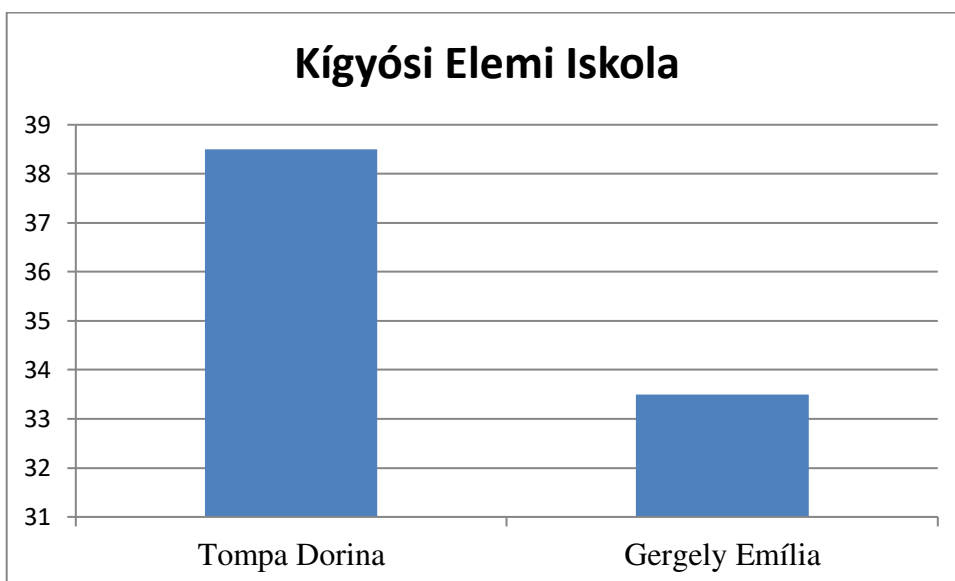
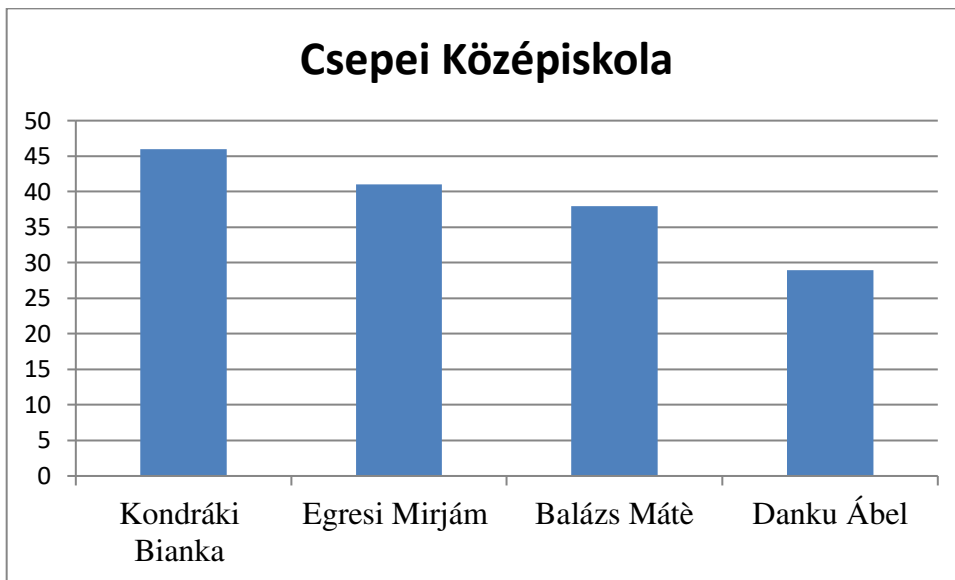
Gáti Kovács Vilmos Líceum

Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény

KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők eredményei.* <https://kmpsz.uz.ua/oldal/tanulmanyi-vetelkedok-eredmenyei.html> Letöltés dátuma: 2024. február 25.

Összegzés a 4. osztályosok eredményeiről

Résztvevők száma: A 4. osztályos diákok közül összesen 65-en vettek részt a Drávai Gizella nyelvhasználati versenyen.

Teljesítmény:

- **Legmagasabb pontszám:** 80 (Bara Sándor, Nagydobronyi Líceum)
- **Legalacsonyabb pontszám:** 15 (Bobik Román, Asztélyi Elemi Iskola és Kuzminih Norbert, Fancsikai Középiskola)
- **Átlagpontszám:** Az átlagpontszám iskolánként változó, de az összesített adatok alapján az átlagpontszám körülbelül 49,3.

Kihívások:

- **Adatgyűjtés nehézségei:** A diákok teljesítményének pontos méréséhez szükséges adatok megszerzése nehézkes volt néhány iskolából.
- **Egyenlőtlen részvétel:** Az iskolák közötti eltérő részvételi arányok miatt néhány iskola reprezentálása alacsonyabb volt, ami torzíthatja az eredményeket.
- **Változó színvonal:** Az iskolák közötti színvonalbeli különbségek miatt a teljesítmények összehasonlítása nehézkes.

Általános megfigyelések:

- **Városi és falusi iskolák közötti különbségek:** A városi iskolák, mint például az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola és a Beregszászi Horváth Anna Gimnázium, általában magasabb pontszámokat értek el, mint a falusi iskolák.
- **Teljesítménybeli szórás:** Nagy eltérések voltak a diákok teljesítménye között ugyanazon iskolán belül is, ami arra utal, hogy az egyéni képességek jelentősen befolyásolják az eredményeket.
- **Szövegértési készségek fejlesztése:** Az eredmények alapján megfigyelhető, hogy a szövegértési készségek terén még van hova fejlődni, különösen a kisebb falusi iskolákban.

Javaslatok:

1. **Célzott fejlesztési programok:** Ajánlott lenne célzott fejlesztési programokat kidolgozni, különös tekintettel a szövegértésre, amelyek a gyengébben teljesítő iskolákra fókuszálnak.

2. **Tanárképzés és továbbképzés:** Fontos lenne a tanárok folyamatos továbbképzése a legújabb oktatási módszerek és technikák terén, hogy hatékonyabban tudják fejleszteni a diákok képességeit.
3. **Motiváció és versenyszellem erősítése:** A diákok motivációjának és versenyszellemének erősítése érdekében több hasonló versenyt kellene szervezni, és azokat jobban reklámozni az iskolák között.
4. **Egyéni figyelem:** Külön figyelmet kellene fordítani azokra a diákokra, akik gyengébben teljesítenek, hogy célzott támogatással javíthassanak eredményeiken.

ÖSSZEGZÉS

A szövegértés fejlesztése az alsó tagozatos diákok körében kiemelt fontosságú téma, amelyre munkám során különböző alternatívákat kerestem. Kutatásom során ellátogattam a Nagymuzsalyi Hunyadi János Líceumba és a Beregszászi Kossuth Lajos Líceumba, ahol a negyedikes diákok szívesen fogadtak és töltötték ki a feladatlapokat. Az osztályfőnökök, Tóth Melinda és Szabó Zsuzsanna, nagy segítséget nyújtottak a felmérések lebonyolításában. Nagy örömmel töltött el a diákok lelkesedése és nyitottsága, ami még inkább megerősítette bennem, hogy a különböző kutatások és vizsgálatok kulcsfontosságúak a tanulók sikeres tanulmányi előmenetele szempontjából.

A két iskola tanulói létszámának jelentős eltérése – a falusi iskolában 3, a városi iskolában 14 tanuló töltötte ki a feladatlapot– megnehezítette a teljes és átfogó kép kialakítását. Emiatt a részletesebb kutatás érdekében a Drávai Gizella nyelvhasználati verseny eredményeit vettem alapul, amelyeket a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség weboldaláról használtam fel. Ez a verseny átfogó képet adott a tanulók szövegértési képességeiről, lehetőséget biztosítva arra, hogy a városi és falusi iskolák teljesítményét összehasonlítsam. Az elemzés során figyelembe vettem Kárpátalja városi, valamint valamennyi falusi iskoláknak az eredményeit.

Az eredmények elemzése során kiderült, hogy a városi iskolák diákjai általában jobb eredményeket értek el a szövegértési feladatokban, ami részben a nagyobb erőforrásoknak, a gazdagabb tananyagoknak és a szélesebb körű hozzáférhetőségnek köszönhető. Ugyanakkor a falusi iskolák diákjai is mutattak kiemelkedő teljesítményt bizonyos területeken, ami arra utal, hogy a kisebb létszámú osztályokban több személyes figyelem jut a tanulókra, ami pozitívan befolyásolja a fejlődésüket.

A kutatás során olyan módszereket és eszközöket vizsgáltam, amelyek hatékonyan fejleszthetik az alsó tagozatos tanulók szövegértési képességeit. Az eredmények alapján különböző fejlesztési javaslatokat tettem, amelyek segíthetnek a szövegértési képességek további fejlesztésében. A javaslatok között szerepeltek interaktív tanulási technikák, a differenciált oktatás módszerei, valamint az olvasás élményalapú megközelítése, amely ösztönzi a diákokat az aktív részvételre és a szövegek mélyebb megértésére. Különösen fontosnak találtam a tanárok szakmai továbbképzésének támogatását, mivel a pedagógusok felkészültsége és motivációja kulcsfontosságú a szövegértés fejlesztésében.

Munkám során számos forrást használtam, többek között Anna Adamikné Jászó, Valéria Csépe, Gósy Mária, Nagyné Császi Ildikó és Dankó Ervinné műveit. Ezeket kiegészítettem F. Hegyi Marianna, Medvegy Tilda és Varga L. Erika szerkesztésében összeállított *A szövegértő olvasás mérése* című kiadvánnyal. Ezek a források alapvető iránymutatást nyújtottak a

szövegértés fejlesztésének módszerei és technikái terén, valamint segítettek megérteni a szövegértési folyamat összetettségét és annak különböző aspektusait.

A kutatás eredményei és a szakirodalom alapján összeállított javaslatok reményeim szerint hozzájárulnak a szövegértési képességek hatékonyabb fejlesztéséhez az alsó tagozatos diákok körében. A jövőbeni kutatások és fejlesztések során érdemes lenne tovább vizsgálni a különböző oktatási környezetek hatását a szövegértésre, valamint a digitális eszközök és platformok bevonását az oktatásba, amelyek új lehetőségeket nyithatnak meg a szövegértés fejlesztésében, hogy hatékonyabban támogassák a diákok szövegértési képességeinek fejlődését, biztosítva ezzel a sikeres tanulmányi előmenetelt és a jövőbeli eredményeket.

РЕЗЮМЕ

В даному роботі я досліджувала компетенції розуміння тексту за допомогою літератури. Я представила різні компетенції, які стали актуальними в освіті 21 століття. Основна увага була приділена важливості набуття читацької компетентності та етапам її розвитку.

Початкова освіта забезпечує загальний розвиток дитини через опанування основ наук. Проте це неможливо без необхідних навичок читання. Пропоную перелік видів роботи над текстом на уроках читання, які сприятимуть покращенню техніки читання та умінню свідомо сприймати прочитаний матеріал.

Ознайомилася з формами та методами оцінювання, та вимогами до студентів. Дані методичні рекомендації містять інформацію про те, що необхідно для розвитку змістовного та виразного читання, а також орієнтовні показники техніки читання вголос та мовчки.

Під час дослідження я відвідала Мужіївський ліцей імені Яноша Гуняді та Берегівський ліцей імені Лайоша Кошута, де учні четвертих класів радо приймали участь і заповнювали завдання. Класні керівники надали велику допомогу в проведенні опитувань.

Значна різниця в кількості учнів у двох школах ускладнила формування повної та всебічної картини. Через це для детальнішого дослідження я використала результати Конкурсу вживання мови ім. Гізелли Драваї, який організовує Спілка угорських педагогів Закарпаття («KMPSZ») для учнів угорських шкіл. Цей конкурс надав повне уявлення про здатність учнів розуміти текст, що дозволило порівняти результати міських та сільських шкіл Закарпаття.

Під час аналізу результатів з'ясувалося, що учні міських шкіл загалом показали кращі результати в завданнях з розуміння тексту, що частково пояснюється більшими ресурсами, багатшим навчальним матеріалом та ширшою доступністю. Водночас, учні сільських шкіл також показали видатні результати в певних областях, що свідчить про те, що в класах з меншою кількістю учнів більше особистої уваги приділяється кожному учню, що позитивно впливає на їх розвиток. Я вважала особливо важливим підтримку професійної підготовки вчителів, оскільки підготовленість і мотивація педагогів є ключовими у розвитку навичок розуміння тексту.

У підсумку, читання відіграє надзвичайно важливу роль у навчанні. Під час нашої роботи я отримала багато нових і корисних знань про розуміння тексту, його вимірювання та розвиток. Я дізналася з видами вправ, що розвивають розуміння прочитаного, які я зможу використати у своїй подальшій роботі.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Adamikné Jászó Anna 2006. Az olvasás múltja és jelene. Trezor Kiadó. Budapest.
- Adamikné Jászó, A. (2003). Csak az ember olvas. Budapest: Tinta Kiadó.
- Andrásfalvy Bertalan (1992): A másik anyanyelv. In: Győri-Nagy Sándor – Kelemen Janka (szerk). Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II. Pszicholingva. Nyelviskola- Széchenyi Társaság, Budapest.
- Antalné Szabó Ágnes, Gonda Zsuzsa, Major Éva, Raácz Judit, Szabó Éva (2019):
- Balázsne Fige I. és Ammerné Nagymihány E. (2003): Beszédfejlesztés és környezetismeret I. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Beregszász A.-Csernicskó I.- Braun L.(2013): Magyar, mint második idegen nyelv, pdf.
- Boronkai,D. (2005). A szövegértő olvasás szintjei és lehetséges feladattípusai. Magyartanítás,
- Czachesz Erzsébet (1998): Olvasás és pedagógia. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.
- Csépe Valéria (2006): Az olvasó agy. Akadémia Kiadó, Budapest.
- Fábián Beáta (2016): Kárpátaljai középiskolások problémamegoldó és szövegértési képességeinek vizsgálata az anyanyelvi oktatás szemszögéből. In: Váradi Tamás (szerk). Doktoranduszok tanulmányi az alkalmazott nyelvészet köréből 2016. MTA. Nyelvtudományi Intézet, Budapest.
- Fábián Zoltán (2013): Az olvasási gyakorlatok megválasztásáról. Tanítóképző Intézet, Jászberény.
- Internetes források:*
- Gósy, M. (2008). A szövegértő olvasás. Anyanyelv-pedagógia, 1(1). <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=25> (Letöltve: 2024.05.02.)
- Józsa Krisztián (2006): Az olvasási képesség fejlődése és fejlesztése. Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kennedy, A. M. – Martin, M. O. – Mullis, I. V. S. – Sainsbury. M. (2006): PIRLS 2006 Assessment Framework and Specification. Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College.
- KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők eredményei.* <https://kmpsz.uz.ua/oldal/tanulmanyi-vetelkedok-eredmenyei.html> (Letöltve: 2024.05.17.)
- KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők feladatsorai.* <https://kmpsz.uz.ua/tantargyi-vetelkedok-feladatsorai.html> (Letöltve: 2024.02.13.)
- Kovácsné Dávid Katalin (2018): Az olvasási és szövegértési képességek fejlesztése különböző életkorokban. Academia Kiadó, Budapest.
- kultúra. <http://www.irisro.org/pedagogia2014januar/0307ZsSejtesGyorgyi.pdf> (Letöltve: 2024.04.15)

Loránd Tudományegyetem

Mindenki iskolája. A szövegértés mint tanulási képesség fejlesztése. Budapest, Eötvös

Molnár D. István (2018): Perifériáról perifériára. MTA TK Kisebbségkutató Intézet Kalligram Budapest.

Papp Gabriella (2007): A pedagógus megváltozott szerepe az együttnevelésben. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar (Budapest).

Zakárné Horváth Ida (2003): Készségek, képességek, kompetenciák fejlesztése MODINFO Kft, Budapest.

Zs. Sejtes Györgyi (n.é.): A szövegértési képesség fejlesztése az alkalmazás aspektusában, funkcionális modellben, mintafeladatokkal. In Sokszínű pedagógiai

Педрода Джерело: <https://oplatforma.com.ua/article/1192-formuvannya-chitatsko-kompetentnost-uchny-pochatkovo-shkoli> (Letöltve: 2024.04.18)

MELLÉKLET

S.sz	Név	Iskola	Osztály	Felkészítő tanár	Kód	Pontszám
1.	Gerics Zsófia	Nagydobronyi Líceum	3	Katona Magdolna	D3-07	91
2.	Juhász Katalin	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Klatic Eleonóra	D3-02	89
3.	Gábor Máté	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-06	85
4.	Szabó Lili	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Klatic Eleonóra	D3-05	85
5.	Belák Máté- Noel	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-02	84
6.	Kolozsy Rafaéla Eugénia	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-11	84
7.	Balogh Máté	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-01	82
8.	Kriczky Anna	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-12	82
9.	Pap Abigél	Csongori Gimnázium	3	Baksa Zita	D3-25	82
10.	Szilágyi Irén	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Katinka Kuzma	D3-06	81
11.	Lőrinc Lili	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	3	Géczi Katalin	D3-04	79,5
12.	Matvejev András	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-13	79
13.	Benedek Denisz	Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	3	Bíró Ágnes	D3-01	77
14.	Kékesi Franciska	Péterfalvi Líceum	3	Kiss- Vodosztávszka Irén	D3-02	77
15.	Klatic Emília	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Kuzma Katalin	D3-03	77
16.	Dankovics Glória	Péterfalvi Líceum	3	Kiss- Vodosztávszka Irén	D3-01	76
17.	Sarkadi Dániel	Salánki Középiskola	3	László Aranka	D3-03	75,5
18.	Fazekas Flórián	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-05	75
19.	Burók István	Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	3	Ráczkövy Erika	D3-01	75
20.	Újfalusi Kornél	Péterfalvi Líceum	3	Kiss- Vodosztávszka Irénke	D3-06	74,5
21.	Verba Dániel	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-23	74
22.	Gajdos Lilla	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Klatic Eleonóra	D3-01	73
23.	Szanyi Martin- Levente	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-20	72
24.	László Máté	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Szabó Zsuzsanna	D3-07	72
25.	Pocsai Naómi	Csongori Gimnázium	3	Csákány Beáta	D3-15	71
26.	Paládi Emese	Csepei Középiskola	3	Egresi Nikolett	D3-03	70
27.	Badó Fruzsina	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Lefler Jolán	D3-04	70
28.	Jani Lika	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-08	69
29.	Sponták Veronika	Nagydobronyi Líceum	3	Katona Magdolna	D3-16	69
30.	Balogh Gyula	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-24	68
31.	Jenei Mónika	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	3	Ambrus Zsanett	D3-05	66
32.	Badak Máté	Asztélyi Elemi Iskola	3	Szocska Éva	D3-01	65
33.	Somogyi Evelin	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	3	Kuzma Katalin	D3-04	65
34.	Popovics Péter	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	3	Géczi Katalin	D3-03	63,5
35.	Misák Viktória	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-14	63
36.	Szanyi Martin	Nagydobronyi Líceum	3	Balog Marianna	D3-19	62
37.	Halász Dávid	Haranglábi Gimnázium	3	Kovács Éva	D3-02	62
38.	Rusznák Lev	Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	3	Bíró Ágnes	D3-02	61
39.	Fazekas Alex	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-04	61
40.	Szernyi Luca	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-21	60
41.	Nyorba Hanna- Amira	Haranglábi Gimnázium	3	Kovács Éva	D3-01	60
42.	Sass Emília	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Lefler Jolán	D3-01	60

43.	Huszár Tibor Nimród	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Szabó Zsuzsanna	D3-06	60
44.	Kaszonyi Roland	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Szabó Zsuzsanna	D3-09	59
45.	Kelemen László Zalán	Csongori Gimnázium	3	Csákány Beáta	D3-10	58
46.	Baranyi Bertalan	Haranglábi Gimnázium	3	Kovács Éva	D3-03	58
47.	Boldizsár Dávid	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	3	Ambrus Zsanett	D3-01	56
48.	Horváth Klaudia	Fancsikai Középiskola	3	Nagy Zita	D3-02	55
49.	Nagy Vanessza	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	3	Géczi Katalin	D3-01	54,25
50.	K. Balog Liliana	Nagydobronyi Líceum	3	Katona Magdolna	D3-09	54
51.	Héder Amanda	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	3	Ambrus Zsanett	D3-04	54
52.	Magurszki Krisztofer	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Lefler Jolán	D3-03	54
53.	Sütő Meláni	Csongori Gimnázium	3	Csákány Beáta	D3-17	53
54.	Snicer Patricia	Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	3	Ráczkövy Erika	D3-03	53
55.	Marucán Petra	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	3	Géczi Katalin	D3-02	52
56.	Szeplivcsák László	Csongori Gimnázium	3	Baksa Zita	D3-26	51
57.	Unoka Zorjána-Szofia	Beregszászi Kossuth Lajos Líceum	3	Szabó Zsuzsanna	D3-05	48
58.	Szanyi F Vivien	Nagydobronyi Líceum	3	Szanyi Zsuzsanna	D3-18	47
59.	Kára Abigél	Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	3	Ráczkövy Erika	D3-02	46
60.	Pap József	Csepei Középiskola	3	Egresi Nikolett	D3-05	46
61.	Biró Debóra	Csongori Gimnázium	3	Csákány Beáta	D3-03	42
62.	Vinnyik Marcell	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	3	Géczi Katalin	D3-05	37,5
63.	Stába Szofia	Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	3	Bíró Ágnes	D3-03	35
64.	Hánka Lilla	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	3	Bacsi Boglárka- Katalin	D3-03	30
65.	Pap Alex	Csepei Középiskola	3	Egresi Nikolett	D3-04	26
1.	Bara Sándor	Nagydobronyi Líceum	4	Balog Erika	D4-01	80
2.	Hete Jázmin	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-03	76
3.	Rájpik Flóra	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	4	Zenics-Lőrinc Edina	D4-05	73,5
4.	Kiss Csenge	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-04	69
5.	Kutasi Marcell	Péterfalvi Líceum	4	Kutasi Natália	D4-11	69
6.	Kára Szofia	Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	4	Kótun Kornélia	D4-03	66
7.	Bodnár Miklós	Péterfalvi Líceum	4	Kutasi Natália	D4-05	66
8.	Fóris Miklós	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Sólyom Éva	D4-03	66
9.	Borovszki Eszter Flóra	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-02	65
10.	Pál Abigél	Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	4	Bárdos Viktória	D4-08	63,5
11.	Szilágyi Júlia	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Kucserjávka Erzsébet	D4-05	63
12.	Egresi Emília	Péterfalvi Líceum	4	Kutasi Natália	D4-07	59
13.	Varján Annamária	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	4	Zenics Lőrinc Edina	D4-04	59
14.	Vass Tamás	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-07	58
15.	Ködöböcz Sándor	Papi Magyar Tannyelvű Gimnázium	4	Ködöböcz Csilla	D4-02	57
16.	Biró Zoltán	Forgolányi Gimnázium	4	Biró Éva	D4-03	57
17.	Szimkovics Bence	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Kucserjávka Erzsébet	D4-06	57
18.	Bazega Viktória	Nagyberegí Dobrai Péter Középiskola	4	Drávai Gizella	D4-06	57
19.	Bakos Levente	Gáti Kovács Vilmos Líceum	4	Végh Valéria	D4-02	56
20.	Iván Hanna	Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	4	Bárdos Viktória	D4-03	56
21.	Komári Jázmin	Kisbégányi Gimnázium	4	LengyeL Margit	D4-04	55

22.	Tudósi Patrik Béla	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	4	Hánka Éva	D4-01	55
23.	Batka Milán	Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	4	Bárdos Viktória	D4-05	54
24.	Péter Emília	Papi Magyar Tannyelvű Gimnázium	4	Ködöböcz Csilla	D4-03	53
25.	Nyomó Izzabella	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-06	53
26.	Harsányi Bianka	Gáti Kovács Vilmos Líceum	4	Végh Valéria	D4-06	53
27.	Budz Szofia	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Sólyom Éva	D4-01	52
28.	Pető Szófia	Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	4	Bárdos Viktória	D4-04	52
29.	Barkaszi Emese	Somi Gimnázium	4	Ködöböcz Szilvia	D4-01	49
30.	Homoki Levente	Nagygejőci Gimnázium	4	Balla Beáta	D4-01	49
31.	Pupcsik Karina	Akli Petőfi Sándor Elemi Iskola	4	Jakab Csilla	D4-12	49
32.	Morarás Karina	Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	4	Lipszki Andrea	D4-02	48
33.	Rehó Hanna	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Kucserjavka Erzsébet	D4-04	48
34.	Balla Rebeka Adrienn	Nagyberegai Dobrai Péter Középiskola	4	Zenics Lőrinc Edina	D4-03	48
35.	Nagy Mátyás	Fancsikai Középiskola	4	Nagy Zita	D4-04	47,5
36.	Lőrinc Lóránt	Nagydobronyi Líceum	4	Szanyi Natália	D4-05	46,5
37.	Kondráki Bianka	Csepei Középiskola	4	Zöldi Mónika	D4-10	46
38.	Bocskor Benjámin	Akli Petőfi Sándor Elemi Iskola	4	Jakab Csilla	D4-04	44
39.	Varga Eszter Ágnes	Beregszászi Horváth Anna Gimnázium	4	Bárdos Viktória	D4-07	43,5
40.	Baranyi Liliána	Haranglábi Gimnázium	4	Nyorba Anita	D4-01	41
41.	Egresi Mirjám	Csepei Középiskola	4	Zöldi Mónika	D4-08	41
42.	Sáfi Erik	Aknaszlatinai Bolyai János Líceum	4	Lipszki Andrea	D4-03	40
43.	Bacsi Jázmin	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	4	Hánka Éva	D4-02	39
44.	Tompa Dorina	Kígyósi Elemi Iskola	4	Ohár Beáta	D4-08	38,5
45.	Riskó Norbert	Fancsikai Középiskola	4	Nagy Zita	D4-05	38
46.	Balázs Máté	Csepei Középiskola	4	Zöldi Mónika	D4-02	38
47.	Csizmár Róbert	Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola	4	Kucserjavka Erzsébet	D4-02	36
48.	Gergely Emília	Kígyósi Elemi Iskola	4	Ohár Beáta	D4-07	33,5
49.	Kára Szonja	Kisgejőci Egry Ferenc Líceum	4	Kótun Kornélia	D4-05	31
50.	Jakab Noémi	Akli Petőfi Sándor Elemi Iskola	4	Jakab Csilla	D4-09	31
51.	Danku Ábel	Csepei Középiskola	4	Zöldi Mónika	D4-06	29
52.	Tóth Larisza	Fancsikai Középiskola	4	Nagy Zita	D4-07	20,5
53.	Rugy Alexandra	Viski Kölcsey Ferenc Általános és Középfokú Tanintézmény	4	Hánka Éva	D4-03	17
54.	Hjákkinen Evelin	Fancsikai Középiskola	4	Nagy Zita	D4-02	17
55.	Bobik Román	Asztélyi Elemi Iskola	4	Pál-Derceni Katalin	D4-05	15
56.	Kuzminih Norbert	Fancsikai Középiskola	4	Nagy Zita	D4-03	15

1. számú melléklet: Jegyzőkönyv a magyar tannyelvű iskolák tantárgyi

vetélkedőjéről. A vetélkedő megnevezése: Drávai Gizella nyelvhasználati

verseny. Dátum: 2023. március 4.

KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők eredményei.* <https://kmpsz.uz.ua/oldal/tanulmanyi-vetelkedok-eredmenyei.html> Letöltés dátuma: 2024. február 20.

GÁRDONYI GÉZA: A KIS CSACSI MEG A NAGY NYUSZI

- Kelj fel kis csacsi fiam - szólta hajnalban a nagy csacsi az istállóban.
- Kiviszlek ma a mezőre.

Hopp, felugrik a kis csacsi. Összeüti a bokáját. Jó reggelt kíván a mamájának és kérdezi a fülét vidáman megbillentve:

- Mi az a mező, anyukám?

- A mező - feleli a nagy csacsi - nem egyéb, mint egy nagy-nagy zöld asztal. Olyan nagy, hogy az egyik szélétől a másikig sohase tudod végigmenni.

Ez tetszett a kis csacsinak. Táncolva ment az anyja után a mezőre.

Amint ott legelésznek, egyszer csak odafut az anyjához a kis csacsi:

- Jaj, de megijedtem.

- Mitől?

- Furcsát láttam.

- Mit láttál?

- Icike-picike kis csacsikat.

- Mekkoraikat?

- Mint a fülem.

- Nem lehet az.

- De bizony. Úgy ugráltak, mint a szöcske. Gyere, nézd meg, ha nem hiszed!

Odavezeti az anyját. Hát két kis nyúl ül ott a fű között. Éppen mosakodtak.

- Jaj, mit látok? Mekkora két nyulat látok? - kiáltott a kis nyúl.

- Nem nyulak ezek, te kis csacsi - szólta az öreg nyúl.

Az öreg számár pedig azt mondta erre a fiának:

- Nem csacsik ezek, te kis nyúl.

És mind a ketten barátságosan néztek egymásra.

Mikor jól megnézték egymást, a kis csacsi hazament a nagy csacsival és a kis nyuszi a nagy nyuszival.

1. Húzd alá a kérdésekre a megfelelő választ! Van, ahol több helyes válasz is lehetséges! /12p

a) Hol játszódik a történet?

mezőn réten erdőben

b) Kik a szereplők?

kis csacsi nagy csacsi kis nyuszi nagy nyuszi

c) Mikor történik?

éjjel késő délután hajnalban

2. a) Másold le, hogy a nagy csacsi szerint mi a mező! /4p

b) Te hogy tudnád megfogalmazni, hogy mi a mező? /4p

3. Válaszolj a kérdésekre!

a) Miért kérdezte meg a kis csacsi, hogy mi a mező?/6p

b) Mit látott a fűben a kis csacsi?/4p

c) Miért nem tudta, hogy azok nyulak?/6p

4. Mi a hasonló a kis csacsi és a kis nyuszi viselkedésében?/4p

5. Kire szokták mondani azt, amit a mesében a „szülők” is mondtak? Keretezd be a helyes választ!/4p

„Te kis csacsi.”: aki okos aki butuska aki szép

„Te kis nyúl.”: aki ügyes aki fél aki okos

6. Folytasd a rokon értelmű szavak felsorolását! Legalább hármat írd!/12p

megy: _____

kacag: _____

eszik: _____

esik: _____

7. Csoportosítsd az összekeveredett rokon értelmű szavakat!/11p

lát, tömzsi, tokás, táska, hunyorít, les, telt, pocakos, tarisznya, bőrrönd, batyu

néz	kövér	csomag

	HÉTFŐ 24 Ádám Éva	KEDD 25 Karácsony Eugéna	SZERDA 26 Karácsony István	CSÜTÖRTÖK 27 János Fabiola	PÉNTEK 28 Kamilla Apor	SZOMBAT 29 Tamás Tamara	VASÁRNAP 30 Dávid Zsórd
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							

52. hét **2007. December** 31 nap

8. Írd le a válaszokat a kép alapján!

a) Melyik év decemberét látod?

b) Melyik két napra esik karácsony?

_____ 4/

c) Mikor van JÁNOS névnapja?

_____ 2/

d) Hány nappól áll december? Melyik napra esik az utolsó nap?

_____ 4/

e) Milyen napra esik december 28-a?

_____ 2/

f) Az év hányadik hetét mutatja a naptár?

_____ 2/

g) December 30-án kik ünneplik a névnapjukat?

_____ 2/

h) Január elseje melyik napra esik?

_____ 2/

9. Tagold az alábbi tagolatlan mondatokat! Írd is le!/8p

Akiscsirkékkeresztülbújtakakerítésrésein.

Ahéjahirtelencsapottlerájuk.

Megakartfogniegyet.

Acsirkékbebújtakazanyjukszárnyaalá.

10. J vagy ly? Pótold!/5p

bú__ik

bo__ong

ha__ol

__avít

furu__ázik

2. számú melléklet. Drávai Gizella nyelvhasználati verseny, 3 osztály feladatlap, 2023.

KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők feladatsorai.* <https://kmpsz.uz.ua/tantargyi-vetelkedok-feladatsorai.html> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

DRÁVAI GIZELLA NYELVHASZNÁLATI VERSENY – 2023

4. osztály

ÁLLATKERT

A Veszprémi Állatkert Magyarország legnagyobb hagyományokkal rendelkező vidéki állatkertje. Kittenberger Kálmán, a híres magyar Afrika-kutató, zoológus, vadász és író nevét viseli. A Dunántúl egyik legkedveltebb kirándulási célpontja, a Balatontól mindössze 15 km-re található. Veszprém belvárosából rövid sétával érhető el. A feledhetetlen élményt nyújtó állatkert 1958. augusztus elsején nyitotta meg kapuit. Példás összefogással épült fel, mindössze öt hónap alatt.

Az Állatkert a Fejes-völgyben és a szomszédos Gulya-dombon terül el. A festői szépségű Fejes-völgyi területén láthatók az egzotikus élőhelyről származó nagymacskák, a hatalmas kamcsatkai medvék, a színes vízimadarak. Különlegesek a madagaszkári félmajmok, a dzselada páviánok, a hatalmas sarkantyús teknős, a kíváncsi ormányos medvék és az elragadó kis panda.

A Fejes-völgyben található még a Kölyökdzsungel-játszóház és Terrárium, ahol a kalandra vágyó lurkók kedvükre kúszhatnak, mászhatnak. Kipróbálhatják a Lajhár-utat, bemászhatnak egy állatszállító ládába, de megpihenhetnek a Papagáj-klubban is, onnan pedig egy fedett csúszdán le is csúszhatnak. A játszóteret terráriumok szegélyezik, ahol üvegfalakon keresztül láthatók a különleges hüllők.

Az állatkert nagy hangsúlyt fektet a környezeti nevelésre. A Böbe Majom Tanodája Oktató- és Kiállítóház ad otthont a nyári táboroknak, tanórán kívüli foglalkozásoknak. Aktívan részt vesz a nemzetközi természetvédelmi programokban, mint például az EEP (Európai Veszélyeztetett Fajok Programja). A látogatók a következő veszélyeztetett állatfajokkal találkozhatnak: bolíviai mókusmajom, ecsetfülű disznó, hópárduc, tapír, csimpánz, orrszarvú, szibériai tigris, vörös vari és zsiráf.

1. *Hol keresszem ezt az állatkertet? Írd ki azokat a mondatokat, amelyek útba igazítanak!*/3p

2. *Töltsd ki a szöveg alapján az állatkert adatlapját!*/12p

Névadója: _____

Névadójának foglalkozásai: _____

Mikor nyílt meg? _____

Mennyi idő alatt hozták létre? _____

Hogyan épült? _____

Különleges állatai: _____

3. *Hol szórakozhatnak a kalandra vágyó gyerekek? Keretezd be azt a szövegrészt, amelyik ezt leírja!*/2p

4. *Mi mindent csinálhatnak ott? Írj le néhányat!* /3p

5. Írd le, mit jelent a szöveg szerint?!/4p

EEP: _____

Szerinted mit jelenthet ez? _____

6. Sorolj fel három veszélyeztetett állatfajt, amellyel találkozhatsz az állatkertben!/6p

7. Milyen szöveget olvastál? Húzd alá a megfelelő szavakat!/4p
mesét; mondát; népmesét; népmondát; ismerettartalmú szöveget; tájékoztatót; verset

8. Egészítsd ki a szavakat j vagy ly betűvel!/12p
kevé...., megfő....totta, muskotá...., támo....og, pa....ta, su....kol,
zsámo...., szenvedé.... es, se....tet, mutat....a, zsiva....og, csigo....a

9. Kutya vagy eb? Döntsd el, mikor melyik!/10p
.....vásár,adó, öl....., pincsi....., farkas.....,
.....fáját,kölyök,adta (kölyke),csont (beforr),
.....komédia

10. Egészítsd ki a szólásokat igével, majd párosítsd azokat a magyarázatokkal!/10p

A füle botját se _____.

A lényegre tapint.

_____ a száját.

Sírva fakad.

_____ a bokáját.

Nagyon csodálkozik.

Fején _____ a szöveget.

Rá se hederít.

_____ a mécses.

Baja származik belőle.

11. Melyik sorban melyik a kakukktojás? Húzd át, majd indokold a válaszodat!/10p

almát, képet, lapát, havat, sarat _____

szépet, gépet, körtét, tollat, könyvet _____

vasutat, tolltartót, fenyőfát, rétest, áruházat _____

írnék, olvasnék, mondanák, versenyeznék _____

megoldják, abbahagyják, lássák, olvasztják _____

SZAKÁCS-TÓTH PÉTER:

MIHASZNÁK

Tódor/Erős János	Chován Gábor
Lóránt/Mesélő	Farkas László
Gáspár (aki nem beszél, csak fest)	Valkó Gyula
Anya	Sándor Júlia
Bíró/Öreg király	Tóth Károly
Duromo	Sás Péter
Ács I./Vénördög	Gyuris Tibor
Ács II./ Vén ördög II./Medve	Tóth Zoltán László
Királylány	Kuthy Patricia
Ördögfiókák	Kövér Judit
	Müller Zsófi
	Oláh Róbert
	Szakál Miklós
Dramaturg:	Vámos Anna
Konzultáns:	Kovács Kristóf
Díszlet – jelmeztervező:	Véber Tímea
Súgó:	Apjok Rodica

Ügyelő:	Sárközi István
Rendező munkatárs:	Nagy Erzsébet
Koreográfus asszisztens:	Ferencz Krisztina
Rendező:	Szakács-Tóth Péter

1. Válaszolj a kérdésekre a színházműsor tanulmányozása után!/5p

Mi a darab címe? _____

Ki írta? _____

Hány szereplője van a mesének? _____

Hány színész játssza összesen a darabot? _____

2. A színészek nevével válaszolj!/9p

Ki játszik két szerepet? _____

Ki játssza az anya szerepét? _____

Kik az „ördögfiókák”?

3. Mit gondolsz, miért nem játszanak egyszerre az ácsok és az ördögök?!/1p

4. Mi a foglalkozása a következő személyeknek?/9

Vámos Anna:

Sárközi István:

Nagy Erzsébet:

Apjok Rodica:

Ferencz Krisztina:

Véber Tímea:

Kovács Kristóf:

Szakács-Tóth Péter:

3. számú melléklet: Drávai Gizella nyelvhasználati verseny, 3 osztály feladatlap, 2023.

KMPSZ: *Tanulmányi vetélkedők feladatsorai.* <https://kmpsz.uz.ua/tantargyi-vetelkedok-feladatsorai.html> Letöltés dátuma: 2024. március 7.

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Szabó Melánia_organized.pdf

Ким подано:

Greba Ildikó

Дата перевірки:

2024-05-31 16:12:27

Дата звіту:

2024-06-02 13:07:40

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

55

Кількість слів:

11049

Схожість 17%	Збіг: 41 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 22 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 3%	Кількість: 34 джерела	Перефразовано: 426 слова
Цитування 5%	Цитування: 51	Всього використано слів:
Включення 1%	Кількість: 17 включення	922 Всього використано слів:
Питання 0%	Замінені символи: 0	232 Інший сценарій: 0 слова